

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Jaarverslag 2013

Inspectie Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Inspectie SZW
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Jaarverslag 2013

Voorwoord

De Inspectie SZW werkt als toezichthouder aan eerlijk, gezond en veilig werk en bestaanszekerheid voor iedereen. Met haar toezicht bestrijkt ze het brede terrein van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, gericht op een economisch krachtig en sociaal Nederland. Belangrijkste doelstellingen hierbij zijn een gelijk speelveld voor bedrijven, bescherming van werknemers op de werkplek en een goede werking van het sociale stelsel.

De Inspectie houdt toezicht op alle bedrijven waar mensen in dienst zijn; dat zijn zo'n 700.000 bedrijven met circa 7,4 miljoen mensen. Daarnaast houdt ze toezicht op UWV, SVB en gemeenten met een bestand van ruim 4,5 miljoen mensen met een uitkering. Dit wordt gedaan op basis van risico- en omgevingsanalyses en in nauwe samenwerking met andere partijen.

In dit jaarverslag rapporteert de Inspectie SZW over de resultaten van haar toezicht en interventies in 2013 in de domeinen 'Eerlijk werken' en 'Gezond en veilig werken' en 'Werk en inkomen'. Verder gaat het jaarverslag in op de ontwikkeling van de eigen organisatie in het afgelopen jaar. De Inspectie heeft in 2013 geïnvesteerd in een risicogerichte aanpak.

Het aantal werkgevers, dat in het kader van het toezicht op 'Eerlijk werken' een boete kreeg is als gevolg van deze aanpak gestegen tot ruim 24%. Dit is een stijging van ruim 14% ten opzichte van 2012.

Ook bij het toezicht op 'Gezond en veilig werken' blijkt, dat de Inspectie zich met succes richt op de bedrijven waar de risico's zich voordoen: het handhavingpercentage was bij de meeste sectoren met complexe risico's in 2013 hoger dan in 2012.

Uit de onderzoeken op het domein van 'Werk en inkomen' blijkt, dat er in het stelsel van werk en inkomen nog veel verbeteringen mogelijk zijn. Zo is er nog winst te behalen als het gaat om de kennis van uitkeringsgerechtigden, de samenhangende aanpak van het regionaal arbeidsmarktbeleid, het ruimhartig beleid voor het opleggen van ontheffingen en de beveiliging van Suwinet. Lagere uitvoeringsbudgetten, veranderende eisen aan de competenties en vaardigheden van personeel, en een grotere onderlinge afhankelijkheid tussen de verschillende delen van het sociaal domein maken het voor de uitvoeringsorganisaties ook complex. Wanneer de Inspectie zich over onvolkomenheden in de uitvoering kritisch uitlaat, is het belangrijk te beseffen dat de verschillende veranderopdrachten groot zijn.

Met haar toezicht en opsporing richt de Inspectie zich op het aanpakken van misstanden en notoire overtreders die (ernstige) maatschappelijke schade veroorzaken. Daarbij heeft ze aandacht voor niet-zelfredzame groepen die niet de kennis of positie hebben om zelf voor hun arbeidsomstandigheden en -voorwaarden op te komen.

De Inspectie SZW wil daar zijn waar zij het hardst nodig is. Dat betekent ook, dat waar problemen kunnen worden voorkomen of opgelost door interventies van burgers, bedrijven of uitvoeringsinstellingen, zij in principe niet hoeft op te treden. Waar systemen naar behoren functioneren, treedt de Inspectie op als sluitstuk om excessen te bestrijden. Inspectieresultaten uit de verschillende domeinen, zoals weergegeven in dit jaarverslag over 2013, laten echter zien dat het op de Nederlandse arbeidsmarkt nog lang niet overal goed gaat. De rol voor de Inspectie blijft daarbij onverminderd belangrijk.

mr. J.A. van den Bos
Inspecteur-generaal Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Inhoud

Voorwoord—3
Samenvatting—7

1	Inspectie SZW: ontwikkelingen in 2013—13
1.1	Samenwerking—13
1.2	Wet- en regelgeving—14
1.2.1	Aangescherpte wet- en regelgeving: inwerkingtreding WAHSS/Fraudewet—14
1.2.2	Inspectie SZW toetst nieuwe wet- en regelgeving—14
1.3	Ontwikkeling Inspectie SZW—14
1.3.1	Risicoanalyse verbeterd—14
1.3.2	Bestandskoppeling en informatiedeling—15
1.3.3	Betere signalering—15
1.3.4	Instrumenten voor effectmeting ontwikkeld—16
1.3.5	Communicatie als methode van toezicht—16
1.3.6	Organisatieontwikkelingen—17
2	Toezicht eerlijk werken—19
2.1	Inzet in het domein van eerlijk werken—19
2.2	Bevindingen en resultaten—21
2.3	Maatregelen en effecten—26
3	Gezond en Veilig Werken—29
3.1	Inzet in het domein van gezond en veilig werken—29
3.2	Bevindingen en resultaten—30
3.3	Maatregelen en effecten—39
3.4	Bestuurlijke boetes en Vorderingenverloop—41
4	Bestaanszekerheid in werk en inkomen—43
4.1	Inzet in het domein werk en inkomen—43
4.2	Bevindingen en resultaten—43
4.2.1	Signalement bestuurskracht gemeenten—43
4.2.2	Overige bevindingen onderzoeken 2013: organiseren dienstverlening—46
4.2.3	Overige bevindingen onderzoeken 2013: begeleiding en handhaving—46
4.3	Maatregelen en effecten—48
4.4	Overige activiteiten—49
4.5	Activiteiten en producten in 2013—52
5	Organisatie, mensen en financiën—55
5.1	Financiën—55
5.1.1	Uitgaven in 2012 en 2013—55
5.1.2	Ontvangsten—55
5.2	Personeelsbeleid en -ontwikkeling—55
5.3	Organisatie—58
5.4	Informatievoorziening—59
Bijlage 1	Producten 2013 Inspectie SZW—61
Bijlage 2	Specificatie Factsheets, Projectverslagen en Nota's van bevindingen 2013—65
Bijlage 3	Lijst van afkortingen—69

Samenvatting

Inleiding

De Inspectie SZW bestaat nu ruim twee jaar. Het maatschappelijk belang van toezicht is groot; *de Inspectie werkt zo effectief mogelijk aan de doelen van SZW: samen werken aan eerlijk, gezond en veilig werk en bestaanszekerheid voor iedereen. Ze doet dit met een gerichte aanpak op basis van risico- en omgevingsanalyses.*

Hieronder staan per domein de belangrijkste bevindingen beschreven. Daarna volgt een tabel met kerngegevens van de Inspectie SZW voor 2013.

Eerlijk werken

Binnen het domein 'Eerlijk werken' houdt de Inspectie SZW toezicht op de naleving van drie wetten: de Wet arbeid vreemdelingen (Wav), de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (WML) en de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (Waadi).

Binnen dit domein heeft de Inspectie in 2013 4.930 inspecties uitgevoerd. Daarbij heeft zij 7.362 werkgevers gecontroleerd. De Inspectie heeft in 2013 geïnvesteerd in een risicogerichte aanpak. Het aantal werkgevers dat een boete kreeg is door deze aanpak gestegen tot ruim 24%. Dit is een stijging van ruim 14% meer dan in 2012.

In 2013 ontving de Inspectie SZW 860 meldingen van mogelijke onderbetaling. In 20% van de meldingen constateerde zij een overtreding. In totaal stelde de Inspectie in 2013 bij 582 werknemers vast dat zij minder verdienden dan het minimumloon. Dat zijn er 214 meer dan in 2012.

Bij inspectieonderzoeken in het kader van de Wet arbeid vreemdelingen trof de Inspectie bij een overtreding gemiddeld een hoger aantal illegaal tewerkgestelden aan. Werkgevers krijgen een hercontrole nadat de Inspectie illegale tewerkstelling heeft geconstateerd. In 2013 overtrad 89% van deze groep werkgevers niet nogmaals de Wav. Verder was er een toename van het aantal illegaal tewerkgestelde Roemenen.

Een andere trend binnen het domein 'Eerlijk werken' is dat zaken complexer worden door internationale constructies, de vluchtigheid van het ondernemerschap en beperkingen in de handhavinginstrumenten. Onderzoeken nemen daarom meer tijd in beslag en vragen om een nauwe samenwerking met andere diensten. Het aantal gerealiseerde zaken en het aantal opgelegde bestuurlijke boetes is hierdoor lager dan in 2012.

Dat kwam ook doordat er in 2013 veel is veranderd in het handhavingbeleid van bijvoorbeeld de Waadi. Daarbij komt dat de rechter in een aantal zaken over de WML uitspraken heeft gedaan die de handhaving van de WML moeilijker hebben gemaakt. Het ministerie van SZW is in hoger beroep gegaan tegen deze uitspraken. Voor de Waadi geldt dat in de loop van 2013 een beleidsregel met terugwerkende kracht in werking is getreden, die een maximum stelt aan boetes. Dit had gevolgen voor boetes die de Inspectie al had opgelegd en voor lopende onderzoeken. Uit deze voorbeelden wordt duidelijk dat de handhaafbaarheid van wet- en regelgeving in het domein eerlijk werken onder druk staat. Aanpassingen moeten op de lange termijn bijdragen aan beter te handhaven wet- en regelgeving, maar op de korte termijn zijn er soms lastige gevolgen voor lopende onderzoeken. De Inspectie heeft in 2013 een speciaal team geformeerd met extra inspecteurs om complexe zaken, zoals de aanpak van schijnconstructies, extra aandacht te geven. Dit team ondersteunt ook de sociale partners bij de handhaving van de cao's. Het team wordt in 2014 verder uitgebreid.

Soms zijn zaken zo complex, dat ze niet met bestuursrechtelijke bevoegdheden kunnen worden aangetoond. In die gevallen probeert de Bijzondere Opsporingsdienst van de Inspectie het benodigde bewijs te leveren. Deze directie Opsporing heeft strafvorderlijke bevoegdheden en wordt ingezet op het brede terrein van het ministerie van SZW. Toezicht en opsporing vullen elkaar hierbij aan. Zo kan de directie Opsporing een fenomeen ontdekken waar de toezichthouders vervolgens alert op kunnen zijn. Deze signalen kunnen ook bruikbaar zijn voor de beleidsdirecties van het ministerie van SZW.

In 2013 heeft de directie Opsporing 67 opsporingsonderzoeken afgerond. Daarbij lag de nadruk op de opsporing van arbeidsuitbuiting, georganiseerde vormen van uitkeringsfraude, illegale arbeid en georganiseerde fraude als het gaat om arbeidsomstandigheden. Ook heeft de directie rechercheurs ingezet op de bestrijding van fraude met persoonsgebonden budgetten op verzoek van het ministerie van VWS. Het aantal rechercheurs dat zich bezighoudt met de bestrijding van zorgfraude wordt in 2014 verder uitgebreid.

Gezond en veilig werken

Ook in het domein gezond en veilig werken legt de Inspectie SZW de nadruk op de sectoren waar de risico's het grootst zijn. Dit heeft er in 2013 toe geleid dat de Inspectie 14.865 inspecties heeft uitgevoerd. Dat de Inspectie zich daarbij met succes richt tot de bedrijven waar de risico's zich voor doen, blijkt uit het stijgende percentage interventies dat de Inspectie naar aanleiding van haar bezoeken pleegt. Dit zogeheten handhavingpercentage was bij de meeste geïnspecteerde sectoren in 2013 hoger dan in 2012, bijvoorbeeld bij de grond-, weg- en waterbouwinspecties was het handhavingpercentage 63% in 2012 en 70% in 2013.

Verder heeft de Inspectie 2.086 onderzoeken uitgevoerd naar aanleiding van arbeidsongevallen, een lichte stijging in vergelijking met 2012 (2.026 uitgevoerde ongevals-onderzoeken).

De Inspectie maakt zich zorgen over de risico's voor gezond en veilig werken. Dit omdat de naleving van de arbozorgverplichtingen bij bedrijven al een aantal jaren op rij te wensen overlaat.

De Inspectie stelt daarbij vast dat het gedrag van managers en medewerkers tekortschiet. Het gaat dan bijvoorbeeld over het niet dragen van voorgeschreven beschermingsmiddelen en over het achterwege laten van veiligheidsvoorzieningen.

Op werklocaties waar werkzaamheden over verschillende partijen verdeeld zijn, zoals bij bouwprojecten, constateerde de Inspectie verder een beperkte coördinatie, een onduidelijke verdeling van verantwoordelijkheden en gebrekkige samenwerking op het gebied van arbeidsomstandigheden en veiligheid. Dit kan leiden tot ernstige ongelukken. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het onderzoek van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid uit 2013 over de oorzaken van twee grote ongelukken bij de Grolsch Veste in Enschede en in de 'B-tower' in Rotterdam.

Vaak doen de grootste risico's zich voor bij complexe sectoren waarbij veel bedrijven en werknemers betrokken zijn. Het gaat dan onder andere om de bouw, de metaalsector en de asbestsector. In al deze sectoren constateerde de Inspectie SZW in 2013 veel overtredingen. De naleving van regels is in de genoemde sectoren onvoldoende tot slecht te noemen. Dit levert gevaren op voor werknemers. Zo komen in de bouw nog steeds veel ongevallen voor: een kwart van de onderzochte ongevallen is een ongeval in de bouwnijverheid.

Om de naleving van arbowet- en regelgeving te verbeteren zet de Inspectie SZW verschillende interventies in. Naast haar eigen interventies zoekt zij binnen risicosectoren ook actief naar samenwerking met brancheverenigingen. Deze organisaties zijn zich wel bewust van de noodzaak tot concrete acties maar het blijkt moeilijk om de afspra-

ken en activiteiten op dit centrale niveau om te zetten in concrete verbeteringen op de werkvloer van individuele bedrijven.

Binnen de sectoren die vallen onder het Besluit risico zware ongevallen (Brzo-bedrijven) en het Besluit Aanvullende Risico Inventarisatie- en Evaluatie (ARIE-bedrijven) heeft de Inspectie vastgesteld dat bedrijven wisten wat zij moeten regelen op het gebied van veilige processen (analyse, opslag, bewerking, vervoer).

Het gaat daarbij bijvoorbeeld om naleving van de voorschriften die gelden voor de productie van en handel in chemische stoffen (de zogeheten REACH-verplichtingen¹). De toepassing van voorschriften door werknemers (het 'hoe') en voorzieningen, instrumenten en instructies zijn echter vaak nog niet in orde.

Bij de Brzo- en ARIE-bedrijven heeft de Inspectie SZW op locatie geïnspecteerd. Het ging om 327 inspecties bij Brzo-plichtige bedrijven (of installaties) en om 50 inspecties bij ARIE-plichtige bedrijven (of installaties). De nadruk lag daarbij op opsporing en aanpak van slecht presterende bedrijven. De Inspectie SZW heeft ruim 250 waarschuwingen en 229 eisen tot aanpassing gegeven aan deze hoogrisicobedrijven. Bij 22 bedrijven in deze categorieën zijn productieonderdelen tijdelijk stilgelegd. Een enkel bedrijf heeft daarna de ondernemingsactiviteiten gestopt.

In 2013 is veel aandacht geweest voor het tankopslagbedrijf Odfjell en het onderzoek dat de Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft uitgevoerd². Naar aanleiding van dit onderzoek en de conclusies en aanbevelingen heeft het kabinet een aantal maatregelen afgekondigd. Die regelen een verdergaande samenwerking tussen de betrokken toezichtpartners op het Brzo-terrein en een gezamenlijke handhavingstrategie. In december 2013 heeft de rechtbank in Rotterdam het tankterminalbedrijf Odfjell veroordeeld voor handelen in strijd met vergunningsvoorschriften en het niet nemen van maatregelen ter voorkoming van zware ongevallen. Ook heeft de rechtbank Odfjell veroordeeld voor het overtreden van de Arbeidsomstandighedenwet. De rechtbank heeft Odfjell een boete opgelegd van € 3 miljoen. Daarnaast is op last van het Openbaar Ministerie nog een strafrechtelijk onderzoek gestart. Dit naar aanleiding van oude incidentgegevens en bijzondere voorvallen die Odfjell achteraf heeft aangeleverd. De Inspectie voert dit onderzoek uit in samenwerking met de zeehavenpolitie.

De aanhoudende berichtgeving over tankopslagbedrijf Odfjell en de daar geconstateerde tekortkomingen leidden tot de vraag of bedrijven de wetgeving bij dit type activiteiten voldoende naleven. Door deze signalen heeft de Inspectie besloten deel te nemen aan een landelijk inspectieproject tankopslag samen met de andere toezichthouders onder de vlag van het LAT risicobeheersing bedrijven (RB). In dit verband heeft de Inspectie in 2013 117 vergelijkbare bedrijven geïnspecteerd. Uit dit onderzoek bleek dat bij geen van die bedrijven de situatie zo ernstig was als bij Odfjell. Sommige overtredingen leidden tot een nacontrole. Daarbij bleek 93% van die overtredingen op tijd ongedaan te zijn gemaakt.

Bestaanszekerheid in werk en inkomen

Uit de onderzoeken op het domein 'Werk en inkomen' blijkt dat er in het stelsel van werk en inkomen nog veel verbeteringen mogelijk zijn. Zo is er nog winst te behalen als het gaat om de kennis van uitkeringsgerechtigden, de samenhangende aanpak van het regionaal arbeidsmarktbeleid, het ruimhartig beleid voor het opleggen van ontheffingen en de beveiliging van Suwinet.

Lagere uitvoeringsbudgetten, veranderende eisen aan de competenties en vaardigheden van personeel, en een grotere onderlinge afhankelijkheid tussen de verschillende delen van het sociaal domein maken het voor de uitvoeringsorganisaties ook complex. Wanneer de Inspectie zich over onvolkomenheden in de uitvoering kritisch

¹ REACH: Europese verordening - Reach staat voor: Registratie, Evaluatie, Autorisatie en restrictie van Chemische stoffen

² 'Veiligheid Odfjell Terminals Rotterdam, periode 2002-2012'.

uitlaat, is het belangrijk te beseffen dat de verschillende veranderopdrachten groot zijn.

De Inspectie heeft in 2013 een signalement gepubliceerd over de bestuurskracht van gemeenten. Daarin staat dat veel gemeenten niet de prestaties leveren, die van hen verwacht worden. Op basis van de ruim 30 onderzoeken die de basis vormen van het signalement is een mogelijke verklaring, dat er op inhoud en doelen te weinig bestuurlijke sturing en verantwoording is. Een andere verklaring die gemeenten vaak laten horen, is dat gemeenten te veel taken hebben en dat er te hoge verwachtingen zijn van wat gemeenten aankunnen en kunnen presteren.

In 2013 heeft de Inspectie SZW verder onderzoek uitgevoerd naar verschillende onderdelen van de uitvoering in het stelsel van werk en inkomen. Er zijn onderzoeken uitgevoerd naar de invulling van regionaal arbeidsmarktbeleid, caseloadbeheer, gegevensuitwisseling en beveiliging Suwinet, handhaving, verplichtingen voor jongeren, dienstverlening aan ouderen, het verlenen van ontheffingen, en de invulling van tegenprestaties.

Het ministerie van SZW en de Inspectie onderzoeken wat de rol en positie van het rijkstoezicht van SZW in het sociaal domein zal zijn in het licht van de brede maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de drie decentralisaties op het sociaal domein. De Inspectie werkt met andere rijksinspecties samen aan gezamenlijk toezichtvisie op (deels) elkaar rakende onderwerpen in dit sociaal domein.

Tabel 1
Kengetallen Inspectie SZW 2013

	Realisatie 2012	Inspectie- plan* 2013	Realisatie 2013
Aantal inspectie, onderzoeken, rapportages en toetsen			
- Actieve arbo-inspecties (Arbowet, ATW, KEW, Warenwet)	15.966	14.374	14.440
- Ongevallenonderzoeken, klachten en overige meldingen Arbo	3.730	3.903	3.504
- Major Hazard Control (Brzo, ARIE)	512	448	447
- Arbeidsmarktfraude (Wav, WML en Waadi)	7.160	6.076	4.930
- Afgeronde opsporingsonderzoeken	61	62	67
- Programmarapportages Werk en Inkomen	6	7	6
- Overige rapportages Werk en Inkomen	14	17	21
- Toezichtbaarheidstoetsen voorgenomen regelgeving	16	n.v.t.	17
- Handhaving- en uitvoeringstoetsen	10	n.v.t.	9
Handhavinginterventies n.a.v. inspectie			
- Arbeidsomstandigheden stimulering, waarschuwing, eis, stillegging, boeterapport, last onderdwangsom, proces-verbaal	63%	60%	66%
- Major Hazard Control hercontrole en afhandeling, waarschuwing, eis, stillegging, proces-verbaal	44%	25%	38%
- Arbeidsmarktfraude* waarschuwing, boeterapport, proces-verbaal	21%	25%	24,5%
- Aantal processen-verbaal (Arbo, ATW, KEW, Brzo, Wav en Wetboek van Strafrecht)	103	n.v.t.	99
- Aantal personen waartegen proces-verbaal is opgemaakt.	184	125-150	181
- Vastgesteld nadeel (x miljoen €)	19,1	25,0	34,5
Bestuurlijke boetes			
- Aantal verzonden boetebeschikkingen (Arbo, ATW, Wav, WML en Waadi)	3.376	n.v.t.	3.793
- Boetebedrag opgelegd (x miljoen €)	42,5	52,4	45,5
- Boetebedrag geïnd (x miljoen €)	29,4	37,8	30,4
Bezettingsoverzicht in fte aan het eind van			
Inspecteurs, Rechercheurs en Onderzoekers	2012		2013
- Arbo	221		224
- MHC	39		39
- AMF	187		176
- Opsporing	174		176
- Werk en Inkomen	<u>43</u>		<u>43</u>
Totaal	664		658
Aantal bij primair proces betrokken medewerkers Inspectie SZW (projectleiders, projectsecretarissen, analisten, medewerkers Expertisecentrum, medewerkers BDI)	198		205
Overige medewerkers (waaronder management, managementondersteuning, medewerkers planning & control, ICT, beleidsondersteuning en communicatie)	<u>252</u>		<u>234</u>
Totaal generaal	1.114		1.097
	=====		=====

*Eind 2012 heeft de Inspectie haar Jaarplan 2013 nader uitgewerkt in een Inspectieplan 2013. Daarin heeft ze de gevolgen van de aanscherping van het fraudebeleid per 1 januari 2013 meegenomen (dit was bij het opstellen van de begroting SZW 2013 nog niet gebeurd). Daarnaast heeft de precieze uitwerking van het meerjarenplan van de Inspectie voor 2013, bijvoorbeeld van de aanpak van misstanden en notoire overtreeders, nog gevolgen gehad voor de productiedoelstellingen voor 2013. Dit heeft geresulteerd in lagere ramingen voor verschillende producten dan in het Jaarplan 2013 van de Inspectie.

1 Inspectie SZW: ontwikkelingen in 2013

De kerntaken van de Inspectie SZW richten zich op drie domeinen: eerlijk werken, gezond en veilig werken en bestaanszekerheid in werk en inkomen. Een uitgebreid verslag van de inzet in deze drie domeinen is opgenomen in de hoofdstukken 2, 3 en 4. Dit eerste hoofdstuk gaat in op samenwerking in (inter)nationaal verband, wet- en regelgeving en tot slot op ontwikkelingen binnen de organisatie van de Inspectie SZW.

1.1 Samenwerking

De Inspectie werkt met veel partners samen. Zo zijn er binnen de verschillende domeinen intensieve samenwerkingsverbanden met andere rijksinspecties, inspecties bij andere overheden en (arbeids)inspecties uit andere (EU-)landen. Ook werkt de Inspectie SZW samen met andere overheidsorganisaties zoals UWV, SVB, IND, ILT, Politie, Belastingdienst en Openbaar Ministerie.

Belangrijk onderwerp hierin is o.a. bestrijding van schijnconstructies.

Naast sterkere samenwerkingsverbanden in het publieke domein, zijn er ook publiek-private samenwerkingsverbanden. Zo wordt in het kader van de aanpak van malafide uitzendbureaus samengewerkt met de Stichting Naleving CAO voor Uitzendkrachten (SNCU), Stichting Normering Arbeid (SNA) en brancheorganisaties. Ook in het arbo-domein wordt steeds meer samenwerking gezocht met private partijen zoals brancheorganisaties en beroepsverenigingen. Doel van deze intensievere samenwerkingsverbanden is om slagvaardiger en krachtiger te kunnen optreden.

Veel van de bestaande samenwerkingsverbanden zijn in 2013 versterkt. Ook zijn er afgelopen jaar nieuwe allianties gevormd:

- In het kader van de aanpak van schijnconstructies en de aanpak malafide uitzendbureaus heeft de Inspectie internationale samenwerking- en handhavingafspraken gemaakt. Met Polen, Bulgarije, Roemenië en Kroatië zijn bilateraal afspraken gemaakt over betere samenwerking en onderlinge gegevensuitwisseling. Daarnaast heeft de Inspectie in december 2013 een overeenkomst gesloten met de Poolse Arbeidsinspectie.
- In 2013 is de Inspectie nauw betrokken geweest bij de Nederlandse inbreng voor de totstandkoming van de EU-Handhavingrichtlijn om bij grensoverschrijdende dienstverlening beter te kunnen handhaven. De richtlijn zal bijvoorbeeld gaan faciliteren om boetes beter te innen in een andere lidstaat.
- Bestrijden zorgfraude: samenwerking tussen Inspectie SZW, ministerie van VWS, OM/Functioneel Parket en de Nederlandse Zorg Autoriteit. Zo voerde de Inspectie SZW in 2013 opsporingsonderzoeken uit voor het ministerie van VWS naar fraude met persoonsgebonden budgetten.
- Een alliantie van de Inspectieraad met Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), Agentschap Telecom (AT), Verispect, ILT, IGZ en de Douane voert het Nationaal Plan Markttoezicht Producten 2013 en 2014 uit.
- BRZO+ is sinds eind 2013 de opvolger van het landelijk platform LAT-Rb (landelijk aanpak toezicht risicovolle bedrijven). De LAT-Rb was vooral gericht op afstemming en de ontwikkeling van toezichtinstrumenten. Het BRZO+ is verantwoordelijk voor het gezamenlijk aansturen van het toezicht.

- De Inspectie, gemeentelijke toezichthouders als Bouw- en Woningtoezicht, milieudienst, politie en OM werken projectmatig samen bij de bestrijding van malafide asbestsaneerders. De Inspectie ontvangt zo enkele honderden signalen en tips per jaar van deze diensten over verdachte saneringszaken.

1.2 Wet- en regelgeving

1.2.1 Aangescherpte wet- en regelgeving: inwerkingtreding WAHSS/Fraudewet
Met de inwerkingtreding van de Wet aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW-wetgeving (WAHSS ook wel 'Fraudewet') per 1 januari 2013 zijn de sancties bij het niet naleven van wetten en fraude aangescherpt. Notoire overtreders en misstanden kunnen hierdoor stevig worden aangepakt. In 2013 heeft de Inspectie SZW 6000 boetes opgelegd. Daarnaast hebben tientallen bedrijven een zogenaamde 'waarschuwing preventieve stillegging' gekregen, wat inhoudt dat zij gevaarlijke situaties bij onderdelen van hun bedrijfsproces of machinegebruik direct dienen te verbeteren dan wel onderbetaling of illegale tewerkstelling op te heffen. Dat betekent dat de Inspectie deze bedrijven bij volgende soortgelijke overtredingen voor een tot drie maanden kan stilleggen. Deze aangescherpte lijn wordt in 2014 voortgezet.

1.2.2 Inspectie SZW toetst nieuwe wet- en regelgeving
Ook in 2013 heeft de Inspectie SZW toezichtbaarheidstoetsen en handhaving- en uitvoerbaarheidstoetsen uitgevoerd. Het ging om zeventien toezichtbaarheidstoetsen op voorgenomen wet- en regelgeving op het gebied van sociale zekerheid en negen handhaving- en uitvoeringstoetsen uit op voorgenomen wet- en regelgeving op het gebied van de arbeidswetgeving.

Bij vijf van de zeventien toezichtbaarheidstoetsen wees de Inspectie op een of meer onduidelijkheden die het toezicht kunnen belemmeren. In vier van deze gevallen is de tekst en toelichting van de regeling aangepast naar aanleiding van de opmerkingen van de Inspectie. In het vijfde geval is hier nog geen uitsluitsel over verkregen. Voorbeelden van conceptregelgeving die is veranderd na de toezichtbaarheidstoets, zijn:

- het wetsvoorstel maatregelen WWB;
- de vierde nota van wijziging Wetsvoorstel Invoeringswet Participatiewet;
- het Wetsvoorstel Wet werk en zekerheid.

In vijf van de negen handhaving- en uitvoeringstoetsen wees de Inspectie op één of meer belemmeringen bij het handhaven of uitvoeren van de voorgestelde regelgeving. In alle gevallen is daarop de regeling aangepast, bijvoorbeeld:

- de wijziging van de Beleidsregels Boeteoplegging Wet Arbeid Vreemdelingen 2013 in verband met de pilot 'Kennisindustrie';
- de wijziging van het Besluit uitvoering Wet Arbeid Vreemdelingen in verband met de Meldplicht artikel 2a WAV.

1.3 Ontwikkeling Inspectie SZW

Op 1 januari 2012 is de Inspectie SZW in haar nieuwe vorm gestart. De organisatie heeft ook in 2013 een aantal interne processen verbeterd. In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op die processen.

1.3.1 Risicoanalyse verbeterd
De Inspectie gaat bij haar analyse en programmering uit van de beleidsdoelen van de minister van SZW en stemt hierover nauwgezet af met de betrokken beleidsdirecties en instanties. Vervolgens maakt zij risico- en omgevingsanalyses op basis van goed onderbouwde en actuele informatie.

In 2013 heeft de Inspectie de methodiek van de risicoanalyses verbeterd aan de hand van de evaluatie van eerdere risicoanalyses en reacties van maatschappelijke organisaties, andere inspecties en experts van het ministerie van SZW. Verder heeft ze door het toepassen van probleem- en object-/subjectanalyses de aanpak per risico verder geconcretiseerd. Dit helpt de Inspectie om haar capaciteit zo effectief mogelijk in te zetten en daar te inspecteren waar de risico's het grootst zijn.

1.3.2 *Bestandskoppeling en informatiedeling*

In 2013 heeft de Inspectie aanzienlijke stappen gezet om voor de risicoanalyse niet alleen eigen gegevens, maar ook gegevens van derden te gebruiken. Door deze aan elkaar te koppelen kunnen bedrijven voor inspecties worden geselecteerd waarbij het risico op niet-naleving groter is. Deze zogenaamde risicomodellen zijn nog volop in ontwikkeling maar vormen steeds meer de basis voor de uit te voeren inspecties. Met onder meer de Kamer van Koophandel (KvK), Belastingdienst, Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en het UWV zijn over het uitwisselen van gegevens inmiddels afspraken gemaakt of zijn deze in een vergevorderd stadium. Met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en Dienst Justis (de screeningsautoriteit) worden deze verder ontwikkeld. Ook wordt gekeken hoe (binnen de wettelijke kaders) gegevens van private organisaties zoals brancheorganisaties en marktpartijen voor het ontwikkelen van risicomodellen kunnen worden gebruikt.

Risicomodellen zijn onder meer gebruikt bij het programma aanpak malafide uitzendbureaus. Hierbij bleek dat de focus niet alleen op de bedrijven zelf, maar ook op de natuurlijke personen achter deze bedrijven moet liggen. Door ook deze bij de inspecties te betrekken wordt meer grip gekregen op het zogeheten 'vluchtig ondernemerschap'. Ook voor de directie Arbo zijn in 2013 gegevens van derden gebruikt om bedrijven voor inspecties te selecteren.

1.3.3 *Betere signalering*

De omgeving waarin de Inspectie werkt, verandert voortdurend. Het is dan ook belangrijk dat zij actuele ontwikkelingen snel signaleert en oppakt, zowel op strategisch als operationeel niveau. Inspecteurs en onderzoekers van de Inspectie zijn de ogen en oren van de organisatie omdat zij dagelijks op heel veel verschillende locaties inspecties en rechercheonderzoeken uitvoeren. Zij zijn dan ook alert wanneer zij ongebruikelijke en onverwachte fenomenen tegenkomen. Zo'n signaal wordt vervolgens geanalyseerd en gerelateerd aan andere ontwikkelingen. Dit kan leiden tot verder inspectieonderzoek of tot het aanscherpen van de risico- en omgevingsanalyse. Op operationeel niveau worden signalen gedeeld met andere instanties. Als ze een beleidsmatige of strategische component hebben, worden ze doorgeleid naar het management van de Inspectie, naar SZW-beleidsdirecties of de bewindspersonen.

De Inspectie heeft nu twee jaar ervaring met signalering in de nieuwe organisatie. Op basis van ervaringen heeft de Inspectie werkprocessen zodanig ingericht dat inspecteurs, onderzoekers en onderzoekers sneller en makkelijker signalen door kunnen geven. Maar de Inspectie heeft ook ervaren dat signalering niet alleen een kwestie is van werkinstructies, maar ook van werkcultuur. Het vergt dan ook blijvende alertheid.

Voorbeelden van signalering

Voorbeeld 1: schijnconstructies

Begin 2013 heeft de Inspectie enkele tientallen gevallen van schijnconstructies op de arbeidsmarkt in de praktijk gesignaleerd en geanalyseerd. Een aantal voorbeelden daarvan is opgenomen in de brief van de minister van SZW van 11 april 2013 aan de Tweede Kamer, over de aanpak van schijnconstructies.

Voorbeeld 2: kennis en kwaliteit gemeenten

De Inspectie heeft gesignaleerd dat gemeenten flink aan bestuurs- en uitvoeringskracht op het gebied van werk en inkomen kunnen winnen. Dit is van belang met het oog op de decentralisatie van rijksoverheidstaken. De staatssecretaris van SZW heeft dit signaal aan Eerste en Tweede Kamer doorgegeven. De staatssecretaris en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben daarop maatregelen aangekondigd om de kennis en kwaliteit van de gemeentelijke sturing en uitvoering te verbeteren. De VNG heeft gemeld ook al met een aantal projecten en programma's bezig te zijn.

1.3.4 Instrumenten voor effectmeting ontwikkeld

Om meer inzicht te krijgen in de effectiviteit van haar aanpak, onderzoekt de Inspectie het verband tussen haar interventies en het gedrag van werkgevers en van stakeholders zoals gemeenten en brancheorganisaties.

In 2013 heeft de Inspectie ervaring opgedaan met effectmeting in de praktijk. Met voor- en nametingen wil zij aantonen of er een verband is tussen inspectie-interventies en gedrag van bijvoorbeeld werkgevers en werknemers.

Deze instrumenten worden in 2014 verder ontwikkeld. Hoewel het methodologisch een complex vraagstuk is in hoeverre kan worden aangetoond dat een gedragsverandering het gevolg is van een specifieke interventie, is het de moeite waard om te bezien of een verdere ontwikkeling hiervan de effectiviteit van de interventies van de Inspectie SZW kan vergroten.

Voorbeeld van effectmeting

Voorbeeld: zelfinspectietools

De Inspectie heeft het effect gemeten van haar 'zelfinspectietools'. Dat zijn digitale meetinstrumenten, waarmee werkgevers en werknemers inzicht kunnen krijgen in arbeidsrisico's in hun bedrijf. Uit het effectonderzoek blijkt dat de zelfinspectietools een belangrijke bijdrage leveren aan de inschatting van deze arbeidsrisico's. Meerdere brancheverenigingen en bedrijven geven en marge van inspecties en overleg daarover aan de zelfinspectietools te gebruiken c.q. het gebruik te zullen bevorderen bijvoorbeeld voor nadere vertaling naar werkvloerinstructies.

1.3.5 Communicatie als methode van toezicht

De Inspectie heeft in 2013 een start gemaakt met het ontwikkelen van andere toezicht- en inspectiemethodes naast de 'traditionele'. Deze andere methodes zijn gericht op gedragsbeïnvloeding van individuele bedrijven, ketens van producenten, doorverkopers en afnemers van producten. Door de combinatie van traditionele en nieuwe werkwijzen heeft de Inspectie verschillende mogelijkheden maatwerk te leveren in specifieke omstandigheden.

Zo heeft de Inspectie in 2013 nalevingcommunicatie nadrukkelijker gebruikt als integraal onderdeel van toezicht om gedragsverandering bij organisaties en individuen te bereiken. De eigen verantwoordelijkheid voor het naleven van wet- en regelgeving is

daarbij het uitgangspunt. Dit betekent dat de Inspectie niet overal precies voorschrijft wat werkgevers en werknemers moeten doen, maar ze hen aanzet om zélf in actie te komen. Waar mogelijk betreft de Inspectie SZW de branches actief bij het ontwikkelen van sectoraanpakken en het oplossen van knelpunten bij de naleving van SZW-wetten. Zij merkt dat veel bedrijven ook op het gebied van eerlijk, gezond en veilig werken streven naar een positief en actief imago.

In haar externe communicatie gericht op een breed publiek, heeft de Inspectie uitgedragen dat wie zich niet aan de regels houdt, te maken krijgt met sancties. Ook heeft zij duidelijk gemaakt dat zij op basis van de WAHSS/'Fraudewet' vaker (hogere) boetes oplegt en eerder bedrijven stillegt.

In 2013 publiceerde de Inspectie SZW 107 pers- en nieuwsberichten via Rijksoverheid.nl en de eigen website www.inspectieszw.nl. De nieuwsberichten gingen over opgelegde boetes, projecten, rapporten, factsheets en andere inspectieresultaten. Verder is de Inspectie in 2013 sociale media actiever gaan gebruiken.

Voorbeeld van communicatie: afstemming

De projectleider die verantwoordelijk is voor de sectoraanpak Schoonmaak heeft het persbericht over de sectorrapportage Schoonmaak (met inspectieresultaten over de naleving) eerst afgestemd met de brancheorganisaties, voordat dit werd gepubliceerd. Hierdoor konden de brancheorganisaties zich voorbereiden op de publicatie. Dit zorgde voor een goede onderlinge verstandhouding en maakte het makkelijker om de branche actief te betrekken bij het ontwikkelen van het vervolg van de sectoraanpak en het oplossen van knelpunten. Brancheorganisaties worden zo ook gestimuleerd om zelf voorlichting te geven over specifieke maatregelen.

1.3.6 Organisatieontwikkelingen

De Inspectie SZW zet haar capaciteit flexibel in. Die flexibiliteit zorgt ervoor dat zij sneller kan inspelen op actuele ontwikkelingen in de samenleving wat de slagkracht van de Inspectie vergroot.

Zo zijn in 2013 arbeidsmarktfraude-inspecteurs opgeleid om toezicht te houden op de Arbeidstijdenwet (ATW). Op die manier konden zij tijdens arbeidsmarktfraudecontroles ook inspecteren op de ATW waardoor arbo-inspecteurs niet meer naar deze bedrijven hoefden om die controle uit te voeren. Een ander voorbeeld betreft inspecteurs die normaliter hoogerisicobedrijven bezoeken. In 2013 hebben deze inspecteurs inspecties verricht ten aanzien van gevaarlijke stoffen, zodat het inspectieteam niet behoefde te worden uitgebreid met arbo-inspecteurs. De Inspectie SZW bekijkt ook in 2014 of zij door dergelijke voorbeelden van interne samenwerking haar capaciteit flexibeler en efficiënter kan inzetten.

Voor sommige thema's geldt echter dat speciale teams worden ingericht zodat inspecteurs en onderzoekers zich uitsluitend kunnen richten op een bepaald fenomeen of onderzoeksgebied. Zo zijn er in 2013 speciale teams ingericht voor de aanpak van schijnconstructies in het kader van het Sociaal Akkoord voor de bestrijding van zorgfraude met pgb-budgetten en het toezicht op asbestsaneringen. Het team Sociaal Akkoord wordt in 2014 verder uitgebreid en de taken op het gebied van de bestrijding van zorgfraude worden verbreed. Onder andere door het inrichten van nieuwe zorgfraudeteams.

2 Toezicht eerlijk werken

De Inspectie SZW ziet toe op eerlijk werken en treedt op tegen illegale arbeid, onderbetaling, slechte arbeidsomstandigheden en uitbuiting. Overtreders krijgen een boete en worden opnieuw gecontroleerd. Notoire overtreders worden strenger aangepakt en krijgen hogere boetes. In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens aan bod: de inzet op het domein van eerlijk werken (2.1), resultaten en bevindingen (2.2) en maatregelen en effecten (2.3).

2.1 Inzet in het domein van eerlijk werken

De Inspectie SZW voert inspecties uit die gericht zijn op de naleving van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav), de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml) en de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (Waadi). Hierbij besteedt de Inspectie specifiek aandacht aan constructies die werkgevers opzetten om verplichtingen te ontlopen. Deze constructies hebben bijvoorbeeld betrekking op oneigenlijke koop-verkoopovereenkomsten in de land- en tuinbouw, gefingeerde dienstverbanden, grensoverschrijdende dienstverbanden en postbusfirma's. Sinds begin 2013 werkt de Inspectie SZW mee aan de kabinetsbrede Aanpak Schijnconstructies. Ook is de Inspectie betrokken bij de uitwerking van maatregelen tegen onder andere ontduiking van het wettelijk minimumloon, migratieconstructies, ontduiking van cao's en gefingeerde dienstverbanden.

Aanpak malafide uitzendbureaus

In 2013 is het programma Aanpak Malafide Uitzendbureaus (AMU) gecontinueerd. Het doel van AMU is om het vangnet rondom malafide uitzendbureaus verder te sluiten. De aanpak verloopt via twee sporen. Het ene spoor is het vergroten van de transparantie van de uitzendbranche. Het andere spoor is het versterken van de handhaving en de opsporing.

In de uitzendbranche gebeurt het regelmatig dat er op een faillissement een (verdachte) doorstart volgt. De focus ligt dan ook op het bestrijden en voorkomen van deze werkwijze. De Inspectie SZW legt daarom, waar mogelijk, ook een boete op aan de natuurlijke persoon achter het uitzendbureau. Daarnaast pakt de Inspectie samen met de Belastingdienst malafide doorstarters aan. Ook vraagt de inspectie in samenwerking met de Belastingdienst sneller faillissement aan.

De Inspectie SZW, Belastingdienst, Openbaar Ministerie, gemeenten en UWV bundelen hun kennis en kracht in het interventieteam AMU (ITAMU). Hiervoor was reeds extra capaciteit voor toezicht en opsporing beschikbaar gesteld.

Schijnconstructies

Sinds begin 2013 werkt de Inspectie SZW mee aan de kabinetsbrede Aanpak Schijnconstructies, die mede tot stand kwam op grond van signalen van de Inspectie. De Inspectie pakt schijnconstructies aan via inspecties en opsporingsonderzoeken. Voorts geeft de Inspectie signalen af aan beleidsdirecties en bewindspersonen over constructies die weliswaar niet illegaal, maar maatschappelijk ongewenst zijn. Daarnaast heeft de Inspectie vanuit extra gelden die beschikbaar kwamen extra medewerkers aangesteld: in november 2013 heeft de Inspectie SZW een speciaal team samengesteld dat niet alleen schijnconstructies aanpakt, maar ook de sociale partners ondersteunt bij de handhaving van de cao's. Bij de aanpak van schijnconstructies is nationale en internationale samenwerking cruciaal. De minister van SZW heeft de afgelopen periode afspraken gemaakt met Polen, Roemenië en Bulgarije over nauwere samenwerking en verbetering van de gegevensuitwisseling.

Opsporingsonderzoeken

De Inspectie SZW heeft een Bijzondere Opsporingsdienst (BOD): de directie Opsporing. Strafvorderlijke bevoegdheden geven de Inspectie SZW de mogelijkheid om onderzoeken strafrechtelijk aan te pakken. Bijvoorbeeld fraudes die met bestuursrechtelijke bevoegdheden niet kunnen worden aangetoond of onderzoeken die een signaalwerking in zich hebben. Criminelen ontwikkelen steeds nieuwe schijnconstructies die steeds geraffineerder worden. Zij verhullen hiermee vaak schrijnende situaties waarmee zij veel geld verdienen en waarmee ze vooral Oost-Europeanen uitbuiten. De directie Opsporing heeft zich in 2013 gericht op de opsporing van arbeidsuitbuiting, georganiseerde vormen van uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling en georganiseerde fraude met arbeidsomstandigheden. Daarnaast heeft de Inspectie op verzoek van en gefinancierd door het Ministerie van VWS fraude met persoonsgebonden budgetten onderzocht.

“Samen met de Inspectie SZW kunnen we fraude bij examens aanpakken”

Annie Kempers-Warmerdam, directeur Stichting Examenkamer

De Stichting Examenkamer houdt toezicht op de kwaliteit van beroepskwalificerende en functiegerichte examens, en op de integriteit van de examinering. Om fraude bij examens aan te pakken, werkt de Examenkamer samen met de Inspectie SZW.

“We bewaken en verbeteren de kwaliteit van het examenproces. De waarde van een diploma moet als een paal boven water staan. Zowel werkgevers als werknemers moeten de garantie hebben dat een diploma deugdelijk is. Daar hoort bij dat we werken aan het voorkomen van fraude, zoals inbraken op computersystemen en examen- of identiteitsfraude. We zijn voortdurend alert op ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het examenproces. Gelukkig gaat de examinering in het overgrote deel van de gevallen goed, maar hebben wij een vermoeden van fraude, dan doen wij onderzoek en nemen maatregelen. Eigenaren van examenstelsels kunnen een diploma ongeldig verklaren. Maar ook werkgevers nemen hun verantwoordelijkheid. Bijvoorbeeld door sancties op te leggen aan frauderende werknemers. Als een individu fraudeert, dan wordt er direct ingegrepen. Maar worden op grotere schaal examenresultaten gemanipuleerd, dan heeft de Inspectie de middelen om daadkrachtig en met autoriteit in te grijpen. Middelen die een private organisatie niet heeft. Er zijn tot nu toe verschillende fraudeurs aangehouden. Wij allen hebben daardoor meer inzicht gekregen in de manieren waarop fraude plaatsvindt. In de samenwerking met de Inspectie staat het verzekeren van de kwaliteit van examens en het bewaken van de deugdelijkheid van diploma's centraal. Voor de toekomst hoop ik dat deze samenwerking gecontinueerd wordt, zodat we samen stappen voorwaarts kunnen maken. Want als de waarde van een diploma niet gegarandeerd is, heeft dat gevolgen voor de hele arbeidsmarkt. Samen met de Inspectie hebben we dus een gedeelde verantwoordelijkheid om dit aan te pakken.”

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

Wav

Op 1 juni 2013 is Modern Migratiebeleid (MOMI) in werking getreden. Dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen in de Wet arbeid vreemdelingen (Wav) en onderliggende regelgeving. Deze aanpassingen hebben geleid tot een aantal wijzigingen in de handhaving.

WML

Ten aanzien van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (WML) zijn enkele rechterlijke uitspraken geweest die vergaande consequenties hebben voor de handhaving. Dit betreft uitspraken over de handhaving van structureel meerwerk, verrekeningen en vrijwilligerswerk. In alle gevallen is het ministerie van SZW in hoger beroep gegaan. Als de Raad van State het ministerie ook in hoger beroep in het ongelijk stelt, zal dit vergaande consequenties voor de handhaving hebben. Lopende dit hoger beroep brengt de Inspectie SZW geen boeterapporten over dergelijke zaken uit. De Inspectie heeft de knelpunten in de handhaving van de WML als input geleverd voor de herziening van wet- en regelgeving en is nauw betrokken bij de uitwerking ervan.

Waadi

Afgelopen jaar is gebleken dat de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (Waadi) onvoldoende mogelijkheden biedt om een bedrijf een boete op te leggen als hij niet de juiste SBI-code³ heeft, maar er in de omschrijving van de bedrijfsactiviteiten bij de KvK wel een synoniem van 'ter beschikking stellen van arbeid' staat. De Inspectie SZW bekijkt nu of het mogelijk is om deze ondernemingen bij de KvK te melden, zodat zij alsnog de juiste SBI-code krijgen.

Op 17 februari 2014 heeft de minister van SZW besloten tot een nieuwe beleidsregel boeteoplegging voor Waadi-zaken. Deze beleidsregel is met terugwerkende kracht in werking getreden op 1 juli 2012. De boete wordt door de nieuwe beleidsregel niet meer per werknemer opgelegd, maar gemaximeerd door middel van een staffel. De beleidsregel regelt dat de boete van een inlener die voor het eerst de Waadi heeft overtreden, kan worden gematigd. Tegelijkertijd is besloten pas te handhaven per 1 oktober 2012, omdat vanaf dat moment werkgevers voldoende op de hoogte konden zijn van de Waadi. Dit heeft tot gevolg gehad dat boetes die reeds waren opgelegd, moesten worden aangepast aan de nieuwe beleidsregel. Hierdoor kon met terugwerkende kracht voor ruim €4 miljoen minder aan boetes worden opgelegd.

2.2 Bevindingen en resultaten

In 2013 zijn 4.930 inspecties uitgevoerd, waarvan 1.437 naar aanleidingen van meldingen van instanties en personen. Bij deze inspecties zijn 7.362 werkgevers gecontroleerd op de naleving van de Wet arbeid vreemdelingen, de Wet minimumloon en/of de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs.

De Inspectie heeft in 2013 veel geïnvesteerd in een risicogerichte aanpak van complexe zaken, bijvoorbeeld van malafide uitzendbureaus en schijnconstructies. Dergelijke zaken nemen veel tijd in beslag. Het aantal werkgevers per inspectie ligt 8% hoger dan in 2012. Het aantal werkgevers dat een boete kreeg, is toegenomen tot 24,5% (was 20,9% in 2012). Het aantal illegaal tewerkgestelde vreemdelingen per overtreding steeg met 13% naar ruim 1,9 per overtreding. Het aantal aangetroffen onderbetaalde werknemers is toegenomen met 58% ten opzichte van 2012. Deze effecten, die voornamelijk worden toegeschreven aan het risicogestuurd werken, leiden tot gemiddeld hogere zaakstijden. Daarnaast heeft het werken aan complexere zaken meer tijd gekost dan was begroot. Zaken op het gebied van onderbetaling vergen gemiddeld meer onderzoekstijd dan zaken op het gebied van illegale tewerkstelling. Het aantal gerealiseerde zaken is door bovengenoemde redenen lager dan gepland.

---

³ SBI: Standaard Bedrijfsindeling

Tabel 2.1 Overzicht resultaten m.b.t. naleving Wav, WML, Waadi

Omschrijving	Realisatie 2012	Planning 2013	Realisatie 2013
Inspecties (Wav, Wml, Waadi)	7.160	6.076	4.930
Gecontroleerde werkgevers	9.874	n.v.t.	7.362
Opgemaakte boeterapporten Wav	1.923	2.000	1.752
Opgemaakte boeterapporten WML	83	80	89
Opgemaakte boeterapporten Waadi	n.v.t.	100- 200	36
Waarschuwingen WML	28	n.v.t.	28
Handhavingpercentage ¹	20.9%	25%	24.5%
Signalen aan UWV/Belastingdienst na Wav-overtreding	167	n.v.t.	135
Rapporten van bevindingen aan IND	258	n.v.t.	157 ⁴

1) In 2010 en 2011 bedroegen deze percentages respectievelijk 18,1 % en 18,3%.

In 2013 werden bij inspecties 934 zzp'ers aangetroffen, 40% minder dan in 2012. Een groot deel daarvan (46%) kon als pseudo-zzp'ers worden aangemerkt. Dit was meer dan in 2012 toen 30% van de aangetroffen zzp'ers een pseudo-zzp'er was.

⁴ 120 meldingen over kennismigranten en 37 meldingen over studenten

Tabel 2.2 Overtredingen Wav, WML en Waadi per sector in 2013

	Inspecties	Overtredingen	%overtreding	Illegaal tewerkgestelden	Illegaal tewerkgestelden per overtreding
Landelijke- en regionale projecten en meldingen (Wav, WML en Waadi art. 7)					
Scheepsbouw	5	0	0%	0	0
Studentenregeling	120	50	42%	88	1,8
Kennismigrantenregeling	120	45	38%	74	1,6
Land- en Tuinbouw	272	32	12%	71	2,2
Schoonmaak	304	84	28%	161	1,9
Detailhandel	803	189	24%	245	1,3
Bouw	375	135	36%	276	2
Horeca	1.295	299	23%	350	1,2
Intermediairs	285	79	28%	106	1,3
Transport	30	12	40%	87	7,3
Autobedrijven	83	16	19%	21	1,3
Overig	219	47	21%	81	1,7
Totaal	3.911	988	25%	1.560	1,6
Interventieteamprojecten en samenwerkingsverbanden (Wav, WML en Waadi art. 7)					
Bouw	27	9	33%	246	27,3
Detailhandel	129	18	14%	23	1,3
Horeca	215	11	5%	11	1
AMU	40	15	39%	44	2,9
Land- en Tuinbouw	75	20	27%	33	1,7
Schoonmaak	55	30	55%	62	2,1
Transport	43	3	7%	5	1,7
Overig	424	110	26%	359	3,3
Totaal	1.008	216	21%	783	3,6
Waadi-artikel 10 zaken	11		nvt	nvt	
Totaal (Wav, WML en Waadi)	4.930	1.204	24%	2.343	1,9

Doordat de Inspectie risicogestuurd inspecteert, zijn de resultaten uit deze tabel niet representatief voor de gehele sector.

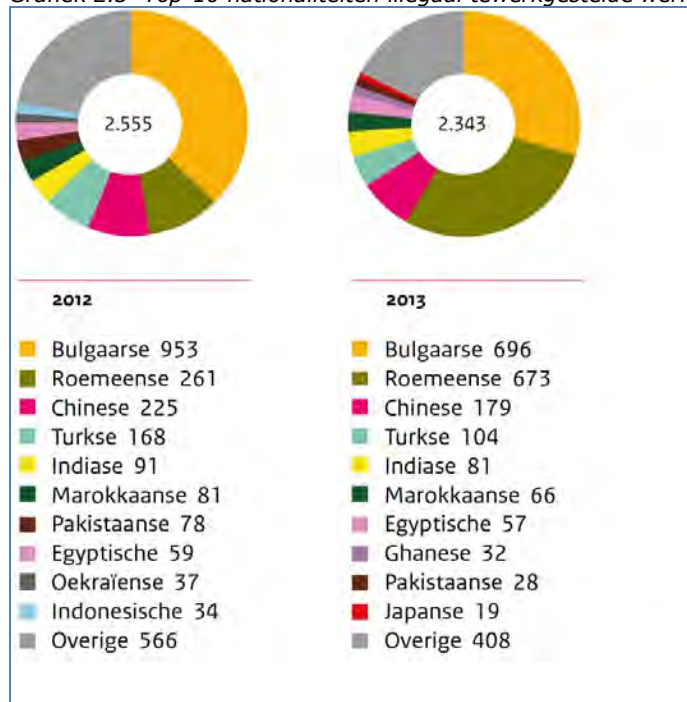
Het grootste percentage overtredingen trof de Inspectie aan in de sectoren Bouw, Schoonmaak en Intermediairs/AMU. Ook de Studentenregeling en Kennismigrantenregeling kennen relatief hoge overtredingspercentages.

Wav

Het aantal illegaal tewerkgestelde personen per werkgever is weliswaar gestegen, maar het totale aantal aangetroffen illegaal tewerkgestelde personen is in 2013 ten opzichte van 2012 met 212 gedaald naar 2.343. Opvallend is daarbij de toename met ruim 250% van het aantal Roemenen dat illegaal tewerkgesteld werd.

Grafiek 2.3 Top-10 nationaliteiten illegaal tewerkgestelde werknemers

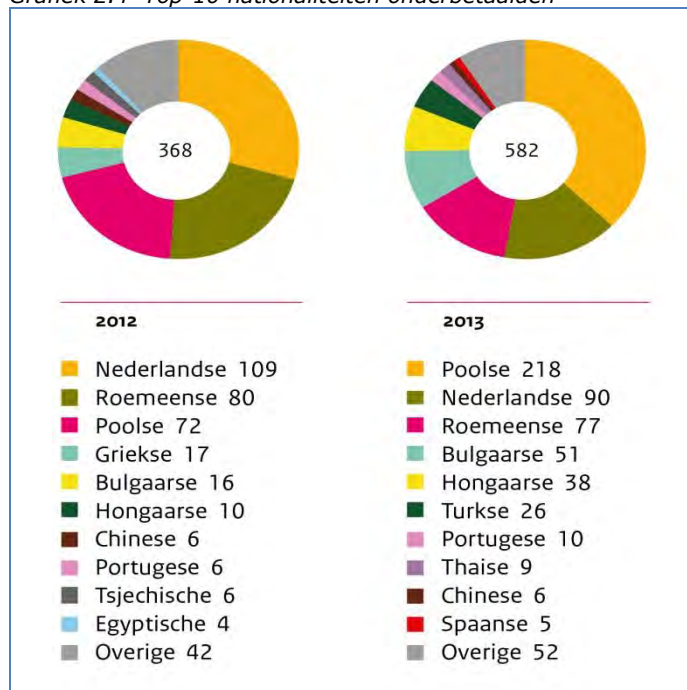

WML

De Inspectie heeft in 2013 bij 582 werknemers geconstateerd dat zij minder verdienen dan het minimumloon. Dat zijn er 214 meer dan in 2012. Het aantal Polen dat werd onderbetaald steeg van 72 naar 218. Ook het aantal onderbetaalde Roemenen en Hongaren steeg ten opzichte van 2012.

Werkgevers die werknemers hebben onderbetaald (WML-overtreding) moeten deze werknemers alsnog betalen. Doen ze dit niet, dan legt de Inspectie SZW een last onder dwangsom op. Dit gebeurde in 2013 in totaal 15 keer. In 2012 was dit 20 keer.

Grafiek 2.4 Top-10 nationaliteiten onderbetaalden

Waadi

De Inspectie heeft op grond van de Waadi in 2013 11 onderzoeken naar het onderkruipersverbod uitgevoerd. In de zaken die inmiddels zijn afgerond was geen sprake van een overtreding.

Ook zijn 13 onderzoeken afgerond naar overtreding van deze registratieplicht in de Waadi. Hierbij waren 41 werkgevers betrokken en 189 werknemers. Hierbij zijn 36 boetes gegeven. Eind 2013 waren nog 5 zaken in behandeling. Daarbij waren 16 betrokken werkgevers en 20 werknemers betrokken.

AMU

Tot eind december 2013 heeft het interventieteam AMU 69 bestuursrechtelijke onderzoeken gestart. Daarbij zijn 103 uitzendbureaus en 194 inleners betrokken. Naast deze onderzoeken lopen er strafrechtelijke onderzoeken tegen 10 uitzendbureaus. Samen zijn daarmee 113 uitzendbureaus aangepakt.

Behalve dat de Inspectie SZW deelneemt aan het ITAMU, doet de Inspectie ook reguliere controles bij uitzendbureaus. Vanaf 2012 tot 1 december 2013 zijn 640 uitzendbureaus en 769 inleners geïnspecteerd. Bij 29% van deze inspecties is een overtreding geconstateerd. De controles zijn uitgevoerd op basis van risicoanalyses en meldingen. Deze meldingen komen onder meer van het meldpunt AMU. Vanaf de start van het meldpunt in maart 2012 tot en met eind 2013 zijn er 1.362 meldingen binnengekomen.

De samenwerking met de partners (zoals Belastingdienst en Stichting Naleving CAO voor Uitzendkrachten (SNCU)) levert veel op. Van 2012 tot oktober 2013 is er gezamenlijk voor € 90,7 miljoen aan sancties opgelegd aan malafide uitzendbureaus.

Meldingen en hercontroles

In 2013 ontving de Inspectie SZW 1.879 meldingen van mogelijke illegale tewerkstelling, 860 meldingen van mogelijke onderbetaling en 29 meldingen van overtreding van de Waadi. De meldingen kwamen onder andere van sociale partners, van andere inspecties, andere diensten en van particulieren.

Van deze 1.879 zijn er 1.511 verder onderzocht. Van 1.437 meldingen is het onderzoek ook in 2013 afgerond. De overige worden in 2014 afgerond. Bij ongeveer 28% van de meldingen van illegale tewerkstelling en bij 20% van de meldingen van onderbetaling constateerde de Inspectie een overtreding.

Werkgevers die zich schuldig hebben gemaakt aan illegale tewerkstelling krijgen meestal een hercontrole. In 2013 overtrad 89% van deze groep werkgevers niet nogmaals de Wav.

Opsporingsonderzoeken

In 2013 heeft de directie Opsporing 67 opsporingsonderzoeken afgerond. Het geplande aantal van 62 opsporingsonderzoeken is daarmee ruimschoots gehaald. Van de 67 opsporingsonderzoeken gingen 12 onderzoeken over het terughalen van onrechtmatig verkregen geld. De overige 55 zijn reguliere opsporingsonderzoeken.

In totaal is met deze 55 onderzoeken tegen 181 personen proces verbaal opgemaakt.

Tabel 2.5 Overzicht opsporingsonderzoeken

Aantal afgeronde onderzoeken	Regulier	Ontnemingsonderzoeken	Verdachten	Nadeel (mln)
Arbeidsuitbuiting	15	6	47	15,8
(georganiseerde) Uitkeringsfraude	8	2	29	0,7
Illegale tewerkstelling	9	1	31	5,4
Arbo	2	0	2	0
Overig	15	3	60	9,8
PGB (VWS)	6	0	12	2,8
Totaal	55	12	181	34,5

Voorbeeld

De Belastingdienst ontdekte dat Nederlandse tuinders gebruikmaakten van auto's met een Luxemburgs kenteken. Dit was een aanleiding voor een grootschalig strafrechtelijk onderzoek: 'SOHO'. Het onderzoek richtte zich op een bemiddelaar en een groep tuinders in Noord-Brabant en Limburg. Zij werden ervan verdacht met een schijnconstructie goedkope Poolse arbeidskrachten te laten werken. En ze werden ervan verdacht de netto-opbrengsten van de oogsten buiten de boeken te houden.

De constructie hield in dat de oogsten op papier verkocht werden aan een buitenlandse rechtspersoon. Deze rechtspersoon huurde via andere buitenlandse rechtspersonen Poolse arbeidskrachten in om te oogsten. De oogst werd via Nederlandse veilingen geveild. De opbrengsten werden op een Luxemburgse bankrekening gestort. Van het Luxemburgse geld kregen de tuinders de opbrengst van de gewassen. Ook werd hiervan het oogstpersoneel betaald. Het geld dat overbleef werd gestort op de Luxemburgse bankrekeningen van de tuinders. Dit gebeurde via limiteds op de Britse Maagdeneilanden en British West Indies. Het voordeel dat de tuinders hebben behaald door het gebruik van deze schijnconstructie wordt geschat op ongeveer € 71 miljoen. Daarvan is ongeveer de helft naar de bemiddelaar gegaan. Op € 28 miljoen is inmiddels beslag gelegd. Het onderzoek is eind 2013 bij het Functioneel Parket aangeleverd.

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft de Inspectie SZW vanaf 1 januari 2013 aangewezen als opsporingsdienst voor fraude met persoonsgebonden budgetten (pgb's). De directie Opsporing van de Inspectie SZW heeft een, door VWS betaald, speciaal Pgb-team ingesteld. Met VWS en het Functioneel Parket (FP) is afgesproken om in 2013 minimaal 9 opsporingsonderzoeken naar pgb-fraude uit te voeren. Drie daarvan zijn gecombineerde onderzoeken, op zowel SZW- als VWS-domein. De Inspectie SZW, VWS en het FP hebben ook afgesproken dat de Inspectie SZW kennis en expertise deelt met VWS en signalen doorgeeft die kunnen helpen bij de bestrijding van pgb-fraude.

Voorbeeld

Een opmerkelijk strafrechtelijk onderzoek in 2013 was het onderzoek 'Intragna'. Er werd onderzoek gedaan naar een vrouw die deed alsof zij ernstig ziek was. Zo kreeg zij verschillende sociale uitkeringen, toeslagen en een persoonsgebonden budget. Uit het onderzoek bleek echter dat zij zelf auto reed, trappen liep, hoge hakken droeg en het vuilnis buiten zette. De vrouw is aangehouden en er is beslag gelegd op haar bezittingen. Het onderzoek loopt op dit moment nog. Ongeveer € 500.000 aan uitkeringen en toeslagen moet daarbij worden teruggehaald.

2.3 Maatregelen en effecten

In 2013 heeft de Inspectie 1.918 boetes opgelegd voor overtreding van de Wav, WML of Waadi, honderd minder dan in 2012. Het totaalbedrag aan opgelegde bestuurlijke boetes voor de Wav, de WML en de Waadi was in 2013 €34,1 miljoen.

Tabel 2.6 *Opgelegde Bestuurlijke boetes (bedragen x € 1 miljoen.)*

	Opgelegd bestuurlijk boetebedrag in 2012	Aantal opgelegde bestuurlijke boetes in 2012	Opgelegd bestuurlijk boetebedrag in 2013	Aantal opgelegde bestuurlijke boetes in 2013
Wav	32,8	1.904	30,8	1.793
WML	1,5	114	2,7	93
Waadi	-	-	0,6	32
Totaal	34,3	2.018	34,1	1.918

Vorderingenverloop

De incassoratio van Wav, WML en Waadi tezamen ligt in 2013 met 52,4% iets hoger dan in 2012, toen deze 51,3% was.

Het bedrag aan opgelegde bestuurlijke boetes op grond van de Wav was in 2013 € 30,8 miljoen, (€ 32,8 miljoen in 2012). De incasso daarop was eind 2013 € 8,7 miljoen ofwel 28,2% (tegen 34,9% in 2012).

Het bedrag aan opgelegde bestuurlijke boetes op grond van de WML was in 2013 € 2,7 miljoen (€ 1,5 miljoen in 2012). Voor de Waadi zijn in 2013 voor het eerst bestuurlijke boetes opgelegd.

De incassoactiviteiten op deze opgelegde boetes lopen in 2014 en volgende jaren door. Van alle Wav-boetes die in de periode 2007 tot en met 2013 zijn opgelegd is eind 2013 bijna 54% geïnd. Van de WML-boetes is dit bijna 20%. Bij de WML is een groot deel van de bestuurlijke boetes oninbaar doordat de bedrijven in het buitenland gevestigd zijn. Dit verklaart grotendeels het lagere incassopercentage.

In tabel 2.7, 2.8 en 2.9 wordt per instellingsjaar het ingestelde vorderingenbedrag en het daarop geïncasseerde bedrag tot en met 2013 weergegeven voor respectievelijk Wav-, WML- en Waadi-boetes.

Tabel 2.7 *Vorderingenverloop Wav-boetes (bedragen x € 1 miljoen)*

Instellingsjaar	Ingestelde vordering	Waarvan geïnd t/m 2013
2013	30,8	8,7 (28,2%)
2012	32,8	16,0 (57,5%)
2011	24,1	14,8 (66,2%)
2010	32,0	19,1 (66,2%)
2009	26,4	17,8 (72,5%)
2008	36,4	22,0 (70,8%)
2007	48,6	26,2 (62,2%)
Totaal	231,3	124,5 (53,8%)

Tabel 2.8 *Vorderingenverloop WML-boetes (bedragen x € 100.000)*

Instellingsjaar	Ingestelde vordering	Waarvan geïnd t/m 2013
2013	27,1	0,8 (2,8%)
2012	14,8	1,4 (12,2%)
2011	22,4	3,5 (22,2%)
2010	21,3	7,4 (46,4%)
2009	9,4	4,5 (73,9%)
2008	7,8	2,6 (35,7%)
2007	0,13	0 (0%)
Totaal	102,9	20,1 (19,6%)

Tabel 2.9 Vorderingenverloop Waadi-boetes (bedragen x 100.000)

Instellingsjaar	Ingestelde vordering	Waarvan geïnd t/m 2013
2013	5,7	2,6 (45,3%)

Ontneming

In 2013 zijn 12 financiële onderzoeken (ontnemingsonderzoeken) afgerond met het doel geld terug te halen dat verdachten onrechtmatig hebben verkregen.

In de 67 onderzoeken die de directie Opsporing van de Inspectie SZW in 2013 heeft afgerond, is in totaal voor € 34,5 miljoen nadeel aangetoond. Van dit bedrag vorderen andere partijen als UWV en Belastingdienst € 6 miljoen terug. De Inspectie heeft in 2013 (bij afgeronde en lopende opsporingsonderzoeken) voor € 27 miljoen beslag gelegd op tegoeden van verdachten, waarmee de doelstelling van het BID van 2,86 miljoen euro ruimschoots gehaald is.

3 Gezond en Veilig Werken

De Inspectie werkt aan het terugdringen van gezondheids- en veiligheidsrisico's. De meeste inzet gaat daarbij naar de grootste risico's en is gericht op de aanpak van notoire overtreders en misstanden.

Doordat de Inspectie risicogericht werkt, vinden de inspectieprojecten plaats in sectoren waar het ziekteverzuim en de kans op ongevallen hoger is dan het landelijk gemiddelde. Binnen die sectoren worden de bedrijven geselecteerd waar de kans op het voorkomen van de belangrijkste risico's het grootst is.

Dit hoofdstuk is bestaat uit drie delen: inzet in het domein van gezond en veilig werken (3.1), bevindingen en resultaten (3.2), en maatregelen en effecten (3.3.). Van alle projecten en over de ongevallen zijn rapportages en factsheets verschenen. In dit jaarverslag worden de belangrijkste bevindingen en effecten kort weergegeven.

3.1 Inzet in het domein van gezond en veilig werken

In 2013 heeft de Inspectie het accent gelegd op het aanpakken van de belangrijkste gezondheids- en veiligheidsrisico's in grote, complexe sectoren waar veel mensen werken, zoals Bouw, Grond-, Weg- en Waterbouw, Metaal, Aardolie en Chemie (incl. specifieke gerelateerde sectoren als Rubber en Kunststof), Asbest, Transport&Logistiek en (Gezondheids)zorg. Als gevolg hiervan zijn de bevindingen die later in dit hoofdstuk worden geschetst niet representatief voor de arbeidsomstandigheden in Nederland.

Samen met instellingen en brancheorganisaties in deze geprioriteerde sectoren werkt de Inspectie aan nalevingcommunicatie, waarin wordt aangegeven aan welke regels bedrijven moeten voldoen, hoe de Inspectie haar toezicht uitoefent en wat de gevolgen zijn als een werkgever de arboregels niet naleeft.

Conform het jaarplan 2013 heeft de Inspectie zich gericht op specifieke arborisico's, zoals gevaarlijke stoffen en ioniserende straling (Kernenergiewet). Ook heeft zij aandacht besteed aan toezicht op de bij wet voorgeschreven certificerende instellingen op het gebied van gezond en veilig werken, aan de veiligheid van de machines, het aanrijd- en valgevaar, fysieke overbelasting en psychosociale arbeidsbelasting inclusief werkdruk en beheersing van agressie en geweld.

Bij inspectieprojecten bepaalt de Inspectie op basis van de risicoanalyses welk bedrijf zij bezoekt. Daarnaast onderzoekt de inspectie ook meldingen. Ongeveer de helft van de inspectiecapaciteit voor gezond en veilig werken wordt ingezet in inspectieprojecten en de helft op basis van meldingen. Voorbeelden van meldingen zijn:

- arbeidsongevallen waarbij een werknemer in het ziekenhuis is opgenomen, blijvend letsel heeft opgelopen of als gevolg van een ongeval is overleden;
- klachten van werknemers over hun arbeidsomstandigheden;
- signalen van derden zoals andere toezichthouders over het vermoeden van (zware) arbo-overtredingen en misstanden.

Verder behandelt de Inspectie ook aanvragen voor ontheffing op onderdelen van arbeidswetgeving, zoals voor kinderen die jonger zijn dan 12 jaar en toch willen werken ('kunstkinderen') en voor nachtarbeid. Ten slotte onderzoekt de Inspectie op verzoek van de Commissaris van de Koning of aan een bedrijf het predicaat 'Koninklijk' of 'Hofleverancier' kan worden verleend.

Alle hoogrisicobedrijven, dat wil zeggen de bedrijven die zo veel gevaarlijke stoffen gebruiken dat ze vallen onder het Besluit risico Zware Ongevallen (Brzo-bedrijven) en het Besluit Aanvullende Risico Inventarisatie- en Evaluatie (ARIE-bedrijven), worden met regelmaat bezocht. De toezichtsintensiteit, dat is de frequentie en de duur van een inspectie, wordt bepaald op basis van de risico's die aan het productieproces van het bedrijf zijn gekoppeld en aan de resultaten van voorgaande inspecties.

3.2 Bevindingen en resultaten

In deze paragraaf worden eerst de algemene bevindingen gepresenteerd, waarna wordt ingezoomd op enkele specifieke sectoren en thema's. In 2013 voerde de Inspectie SZW 14.865 inspecties en onderzoeken uit in het kader van sector- of themaprojecten op het gebied van gezond en veilig werken. Bij gemiddeld 66% van de inspecties moest de Inspectie maatregelen opleggen om ongewenste, gevaarlijke situaties voor werknemers weg te nemen.

Tabel 3.1 Realisatie t.o.v. planning m.b.t. naleving Arbowet (incl. Brzo en ARIE) en ATW

	Realisatie 2012	Planning 2013	Realisatie 2013
Inspecties ihkv projecten	14.209	12.974	13.046
Monitoronderzoeken *	1.757	1.400	1.394
Brzo-inspecties	293	300	327
ARIE-inspecties **	52	75	50
Ongevalonderzoek ***	2.026	2.153	2.086
Klachtenonderzoek	1.373	1.375	1.184
Beoordelen Brzo veiligheidsrapport ***	43	55	48
Beoordelen Brzo kennisgeving/melding	34	20	18
Inspecties in kader van ontheffingen e.d. *****		375	234
Toetsen Arbocatalogi	67	n.v.t.	46
Ontheffingen			1.109

* Monitoronderzoek: representatieve meting arbeidsomstandigheden in bedrijven

** Inspecties zijn geregistreerd als Arbo-zaak binnen het project Procesveiligheid.

** 24 ongevalonderzoeken betroffen Brzo-bedrijven; in 2011 en 2012 waren dat er 29 resp. 28.

*** De uitkomsten van beoordeling van veiligheidsrapporten en van 1^e kennisgevingen en hernieuwde kennisgeving van Brzo-bedrijven gaan ter kennisgeving naar het bevoegd gezag dat hier actie op onderneemt.

**** Voor overige meldingen, ontheffingen en vergunningen zie tabel 3.3

Tabel 3.2 Aantal zaken en handhavingpercentages bij projecten in de prioritaire sectoren met complexe risico's

SBI sector	Aantal zaken 2012	HH% 2012	Aantal zaken 2013	HH% 2013
ACKR	276	66%	648	67%
Bouw algemeen	3.872	69%	3.331	70%
Bouw GWW	473	63%	491	70%
Zorg en Welzijn	605	90%	1.511	75%
Metaal	881	81%	640	73%
Transport en logistiek	769	44%	1.083	54%

Ongevallen, klachten, ontheffingen, vergunningen, predicaaten

De Inspectie heeft in 2013:

- 4.971 klachten en signalen ontvangen op basis waarvan 1.184 onderzoeken verricht;
- 3.471 meldingen van ongevallen ontvangen, waarvan ⁵2.086 arbeidsongeval-onderzoeken uitgevoerd, waarvan 28 bij Brzo-bedrijven;
- 1.221 aanvragen voor ontheffingen, waarvan 1.109 ontheffingsonderzoeken uitgevoerd.
- 50 aanvragen voor het predicaat 'Koninklijk' of 'Hofleverancier' en op basis daarvan 49 bedrijven onderzocht voor het verlenen/verlengen van het predicaat.
- 1.831 meldingen vertrouwenspersoon, 59.376 meldingen asbestverwijdering, 4.904 bouwprocesmeldingen en 473 overige meldingen ontvangen. Deze meldingen zijn gebruikt bij de selectie van adressen in het kader van inspectieprojecten.

Eén ongeval leidt tot grote controle van vijf diensten

Naar aanleiding van een klacht over een niet gemeld ongeval werd een grootscheepse controle uitgevoerd bij een schrootverwerker in Den Bosch.

Bij een splinternieuwe shredder voor het verpulveren van autowrakken stonden overal trapjes en lange stokken. Als een wrak vast kwam te zitten klommen de medewerkers in de installatie. Het slachtoffer was destijds van negen meter hoogte gevallen en had hersenletsel en gebroken voeten opgelopen. Bij de controle ontdekte de Inspectie dat een ander arbeidsongeval ook niet was gemeld. Beide ongevalonderzoeken zijn inmiddels afgerond.

Aangezien de Inspectie verwachtte dat er meer aan de hand was bij het bedrijf, schakelde zij nog vier andere overheidsdiensten in, waaronder de politie, die ook in actie kwamen. Grondwater en grond bleken verontreinigd te zijn. Doordat het bedrijf tanks doorprikte, stroomden olie en vervuilde vloeistoffen rechtstreeks de put in.

De ontheffingen gingen in de meeste gevallen om ontheffing van het verbod op kinderarbeid voor zogeheten kunstkinderen, inclusief vertrouwensvergunningen voor het werken met kunstkinderen. De andere ontheffingen betroffen onder andere:

⁵ Van alle klachten en meldingen wordt beoordeeld of ze onderzoekswaardig zijn, vervolgens wordt een deel ervan onderzocht.

- arbeidstijden en dan met name voor permanente nachtarbeid;
- bepalingen in het liftenbesluit in verband met een specifieke bouwkundige situatie;
- het verbod op werken aan een onder spanning staande installatie;
- het verbod op werken met vuur op een tankschip;
- het gebruik van een verboden vluchtig oplosmiddel voor bijzondere producten.

Tabel 3.3 Aantallen meldingen betreffende ontheffingen, vergunningen, predicaten

Type melding	Aanvragen 2012	Aanvragen 2013	Onderzochte aanvragen 2013
Aanvraag vertrouwensontheffing kunstkinderen (ATW)	199	217	184
Ad hoc aanvragen ontheffing kunstkinderen	568	881	808
Ontheffing permanente nachtarbeid	44	72	67
Ontheffing voor kranen en/of kraanmachinisten*	96	8	8
Ontheffing van het liftenbesluit	27	21	21
Ontheffing voor werken aan installaties onder spanning	0	1	1
Ontheffing om te mogen werken met vluchtige organische stoffen	15	10	10
Ontheffing van lassen en werken met vuur op tankschepen	9	11	9
Predicaat Koninklijke/ Hofleverancier	61	50	49

*overgedragen aan cki's per 1 januari 2013

Arbozorg

De werkgever heeft de plicht te zorgen dat zijn werknemers gezond en veilig werken. Daarvoor is het nodig dat hij inventariseert aan welke gezond- en veiligheidsrisico's zijn werknemers worden blootgesteld en dat hij gerichte maatregelen neemt om de risico's te beheersen. Als zijn werknemers toch ziek worden door het werken of als er een ongeval plaatsvindt, moet hij gerichte maatregelen nemen om de gevolgen zo veel mogelijk te verminderen en herhaling te voorkomen. Hij laat zich daarbij ondersteunen door deskundigen die bij hem in dienst zijn of die door hem zijn gecontracteerd, zoals een preventiemedewerker, bedrijfsarts, arbodienst en bedrijfshulpverlener.

De Inspectie heeft in 2013 een signalement uitgebracht over de naleving van deze arbozorgverplichtingen omdat uit representatief onderzoek van de Inspectie blijkt dat de naleving van deze verplichting al een aantal jaren achtereen achteruitgaat⁶.

⁶ Arbozorg in Nederland, PDF, september 2013

Belangrijke kernpunten:

- 45% van alle bedrijven en instellingen beschikte over een actuele inventarisatie en evaluatie van de arbeidsrisico's.
- 27% had een schriftelijke arbeidsongevalregistratie.
- 44% had een preventiemedewerker aangesteld.
- 73% heeft een contract met een arbodienst.

Het beeld is iets beter voor grote bedrijven dan voor kleine bedrijven en voor sectoren met de grootste risico's iets beter dan de minder risicovolle sectoren. Op grond van deze resultaten heeft de Inspectie SZW zich voorgenomen in 2014 nog meer in te zetten op de naleving van de arbozorgverplichtingen.

Naast de slechte naleving van de wettelijke verplichtingen en de beschikbaarheid van instrumenten op het gebied van arbozorg, constateert de Inspectie dat het gedrag van managers en medewerkers tekortschiet. Dit varieerde van het niet dragen van voorgeschreven beschermingsmiddelen en het achterwege laten van veiligheidsvoorzieningen tot geen of weinig toezicht op werkplekken, bijvoorbeeld in de bouw en bij sociale werkplaatsen.

Ongevalseanalyse

De Inspectie heeft in 2013 2.086 arbeidsongevalonderzoeken uitgevoerd. Op basis van cijfers over slachtoffers van door de Inspectie onderzochte arbeidsongevallen (waarvan de zaak is afgesloten in 2013) blijkt dat in de volgende bedrijfstakken de meeste arbeidsongevallen hebben plaatsgevonden:

- Industrie (29%)
- Bouwnijverheid (20%)
- Handel (12%)
- Vervoer en opslag (10%)

De bedrijfstakken waar een werknemer de hoogste kans heeft op een ongeval zijn (aantal ongevallen per 100.000 banen van werknemers, gebaseerd op door de Inspectie afgesloten ongevalsonderzoeken):

- Sanering en overig afvalbeheer
- Vervaardiging van metalen in primaire vorm
- Vervaardiging van leer, lederwaren en schoenen
- Vervaardiging van overige niet-metaalhoudende minerale producten
- Afvalinzameling en -behandeling; voorbereiding tot recycling

In 2013 is bij 65% van de afgesloten ongevalzaken een overtreding geconstateerd en in 58% van deze zaken is een boeterapport opgemaakt.

Uit een arbeidsongevallenanalyse over de jaren 2009 tot en met 2012 blijkt dat de meest geconstateerde overtredingen bij ongevalonderzoek betrekking hebben op het voorkomen van gevaar van bewegende voorwerpen (13%), het voorkomen van valgevaar (10%) en een reeks overtredingen met slecht gebruik van of geen sturing en toezicht op arbeidsmiddelen en veiligheidsmiddelen. Uitzendkrachten lijken oververtegenwoordigd bij de slachtoffers van arbeidsongevallen.

Ten slotte constateerde de Inspectie op veel werklocaties een beperkte coördinatie van arbeidsomstandigheden en veiligheid, met name in bouwprojecten. In dergelijke situaties werken opdrachtgevers, architecten, hoofd- en onderaannemers, uitvoerders en werknemers langs elkaar heen. Bij de voorbereiding en in de uitvoering was er een gebrek aan coördinatie, heldere verantwoordelijkheidsverdeling en samenwerking in de keten. Dat dit kan leiden tot ernstige ongelukken, bleek al uit het onderzoek van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid naar de oorzaken van twee grote ongelukken bij de Grolsch Veste in Enschede en in de 'B-tower' in Rotterdam, gepubliceerd in 2013.

Hoogrisico – Brzo en ARIE⁷

De Inspectie heeft in totaal ruim 250 waarschuwingen en 229 eisen tot aanpassing gegeven aan Brzo- en ARIE-bedrijven. Bij 22 bedrijven in deze categorieën zijn productieonderdelen tijdelijk stilgelegd. Een enkel bedrijf heeft daarna de ondernemingsactiviteiten gestopt.

In 2013 waren er 297 inrichtingen die gemeld zijn als ARIE-plichtig. Het aantal is verminderd ten opzichte van 2012 doordat ProRail het aantal ARIE-plichtige inrichtingen heeft teruggebracht van ruim 50 tot 22 door het concentreren van het goederenvervoer van gevaarlijke stoffen op een beperkt aantal emplacementen. Van de 297 ARIE-plichtige inrichtingen zijn er 22 van ProRail, 93 van Gasunie en 38 van Defensie. Voor de Gasunie wordt een concernaanpak toegepast waarin het toezicht op de ARIE-inrichtingen geïntegreerd is met het toezicht op het BRZO.

In 2013 zijn tien inrichtingen bezocht die zowel Brzo- als ARIE-plichtig waren. Bij deze inspecties was sprake van geïntegreerd Brzo- en ARIE-toezicht. Eén inspectie betrof een hercontrole waar bleek dat de geëiste maatregelen waren genomen. Bij de overige negen bedrijven is in zeven gevallen handhavend opgetreden.

Van de overige ARIE-inrichtingen heeft de Inspectie in 2013 50 inrichtingen bezocht. Deze bedrijven zijn gecontroleerd op de naleving van de artikelen 3 en 5 van de Arbowet, in samenhang met toezicht op hoofdstuk 3 Arbobesluit (met onder meer explosiegevaar (ATEX)), hoofdstuk 4 Arbobesluit (omgang met gevaarlijke stoffen en noodmaatregelen) en hoofdstuk 7 Arbobesluit (geschiktheid en onderhoud arbeidsmiddelen). Er is handhavend opgetreden bij 72% van de bezochte locaties. Dit heeft onder meer geresulteerd in het stellen van 113 eisen waarmee de bedrijven gedwongen werden de door de Inspectie SZW opgelegde omschreven maatregelen te nemen. De Inspectie SZW blijft het toezicht op deze wijze uitvoeren totdat een nieuwe ARIE-regeling van kracht wordt.

Op proces- en structuurniveau wisten Brzo- en ARIE-plichtige bedrijven wat zij moeten regelen op het gebied van veilige processen (analyse, opslag, bewerking, vervoer). Het gaat daarbij bijvoorbeeld om beschrijvingen en REACH-verplichtingen⁸. Er schort echter nog veel aan toepassing van voorschriften door werknemers (het 'hoe') en aan voorzieningen, tools en instructies.

Bij hoogrisicobedrijven zette de Inspectie in vergelijking met 2012 meer handhavinginstrumenten in die behoren tot de zwaarste categorie.

Tabel 3.4 Gebruik handhavinginstrumenten hoogrisico bedrijven (Brzo + ARIE)

Ingezette handhavinginstrumenten*	2012	2013
Waarschuwing	321	254
Eis	396	229
Stillegging art 28 Arbowet	11	22
Proces-verbaal	14	14

* Stillegging van werkzaamheden bij Brzo- of ARIE gebeurt vaak op basis van overtreding van meerdere artikelen

⁷ De minister van SZW heeft besloten de voorgenomen afschaffing van de ARIE-regeling per 1-1-2013 niet door te voeren en de huidige regeling aan te passen. Naar verwachting wordt de nieuwe ARIE-regeling medio 2015 van kracht. De Inspectie SZW blijft het toezicht uitvoeren totdat een eventuele nieuwe ARIE-regeling van kracht wordt.

⁸ REACH: Europese verordening over de productie van en handel in chemische stoffen. Het beschrijft waar bedrijven en overheden zich aan moeten houden. Reach staat voor: Registratie, Evaluatie, Autorisatie en restrictie van Chemische stoffen

In 2013 is meer en intensief inspectieaandacht besteed aan ernstige probleembedrijven. Daardoor was navenant minder tijd beschikbaar voor andere bedrijven met minder ernstige risico's. Het geven van waarschuwingen en opleggen van eisen waren daardoor ook afgenomen en tegelijk lieten stilleggingen (zeer arbeidsintensief) bij deze probleembedrijven een sterk stijgende lijn zien.

In 2013 is veel aandacht geweest voor het tankopslagbedrijf Odfjell. Zowel door het onderzoek van de Brzo-toezichthouders waaronder de Inspectie SZW als het onderzoek dat de Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft uitgevoerd. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft het kabinet een reeks maatregelen afgekondigd betreffende een verdergaande samenwerking tussen de betrokken toezichtspartners op het Brzo-terrein en een gezamenlijke handhavingstrategie. In december 2013 heeft de rechtbank in Rotterdam het tankterminalbedrijf Odfjell op basis van het door de Inspectie SZW uitgevoerde onderzoek veroordeeld voor handelen in strijd met vergunningsvoorschriften en het niet nemen van maatregelen ter voorkoming van zware ongevallen. Ook heeft de rechtbank Odfjell veroordeeld voor handelen in strijd met de Arbeidsomstandighedenwet. De rechtbank heeft Odfjell een boete opgelegd van €3 miljoen. Daarnaast is de Inspectie op last van het Openbaar Ministerie samen met de Zeehavenpolitie nog een strafrechtelijk onderzoek gestart. Dit naar aanleiding van oude incidentgegevens en bijzondere voorvallen die Odfjell achteraf heeft aangeleverd.

Naar aanleiding van de misstanden die de Inspectie aantrof bij de tankopslag bij Odfjell hebben de Brzo-toezichthouders gezamenlijk onderzoek gedaan bij de andere 117 Brzo-bedrijven met vergelijkbare tankopslag. Uit dit onderzoek bleek dat bij geen van die bedrijven de situatie zo ernstig was als bij Odfjell. Bij 21 bedrijven zijn geen overtredingen geconstateerd. Bij 96 werden in totaal 425 overtredingen aangetroffen. Van de 284 overtredingen waar inmiddels een nacontrole op is gedaan, blijken 265 overtredingen (93%) binnen de opgelegde hersteltermijn ongedaan te zijn gemaakt.

“Bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor de veiligheid”

Sandra de Bont, directeur Vereniging van Nederlandse onafhankelijke tankopslagbedrijven (VOTOB)

VOTOB is de branchevereniging van Nederlandse onafhankelijke tankopslagbedrijven. In 2013 heeft de Inspectie SZW onderzoek gedaan naar de veiligheid bij tankopslagbedrijven. De branche neemt ook zelf verantwoordelijkheid als het gaat om veiligheid en brengt zelf de veiligheidsprestaties in kaart.

“Met het project Tankopslag controleerde de Inspectie SZW hoe het ervoor stond met de veiligheid bij bedrijven met tankopslag. Hieruit kwam bijvoorbeeld naar voren dat blootstelling aan aardolieproducten een probleem was. Wij constateerden dat de wetgeving hierover niet duidelijk was en hebben hierover goede afspraken met de Inspectie gemaakt. Begin juli 2014 gaan we deze afspraken gezamenlijk evalueren. Ook willen we de Inspectie vóór zijn: hoe kunnen we zelf laten zien dat we veilig werken? Daarvoor hebben we een selfassessmenttool ontwikkeld. Deze selfassessment kijkt naar drie dingen. De hardware: de opslagtanks zelf, de software: de veiligheidsbeheerssystemen, en de mindware: de veiligheidscultuur. Daarbij moeten bedrijven niet alleen controleren of iets op papier in orde is, maar ook naar buiten gaan. We vinden dat bedrijven zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen veiligheid en de veiligheid van hun omgeving. De Inspectie moet er als overheid vervolgens op toezien dat bedrijven aan de regelgeving voldoen. Wij zijn als branchevereniging ten slotte de verbinding tussen overheid en bedrijfsleven. Daarbij bekijken we gezamenlijk onder andere hoe we wetgeving moeten interpreteren en toepassen. Voor de toekomst hoop ik dan ook dat we blijven samenwerken en elkaar met open vizier tegemoet treden. Zodat we met elkaar kunnen zorgen voor vertrouwen in de veiligheid van de sector.”

Markttoezicht en certificering

Sommige machines, producten en werkzaamheden zijn potentieel zo gevaarlijk dat regelmatig gedurende het werken ermee getoetst moet worden of de machine respectievelijk product of werkzaamheden nog voldoende veilig zijn. Ook de bedrijven en werknemers die deze werkzaamheden uitvoeren dienen aan eisen te voldoen. Wanneer aan de voorwaarden wordt voldaan, krijgt de werkgever, leverancier van de dienst of de fabrikant van het product een certificaat. Voorbeelden van producten waarvoor dit nodig is, zijn liften, hijskranen en drukvaten. Bij de werkzaamheden gaat het bijvoorbeeld om duiken en asbest verwijderen.

De minister stelt de eisen vast waaraan moet worden voldaan om een certificaat te kunnen krijgen. Bovendien wijst de minister de bedrijven aan die de certificaten mogen afgeven (certificerende instellingen). In 2013 waren er 30 cki's die gezamenlijk 80 aanwijzingen hadden voor 23 werkvelden.

De Inspectie SZW houdt toezicht op deze 30 cki's en toetst of het stelsel van certificering werkt in de zin dat het bijdraagt aan veilig en gezond werken op een bepaald terrein. De resultaten van de stelselonderzoeken worden door de minister van SZW aangeboden aan het de Tweede Kamer. In 2013 waren dit de volgende rapporten: 'Weten waar asbest zit' over het certificeren van asbestinventarisatiebedrijven; 'Certificeren arbozorg, meer dan papier' over het functioneren van arbodiensten en vakbekwame deskundigen en de kwaliteit van de risico-inventarisatie en -evaluatie.

Bij het toezicht op de cki's wordt nauw samengewerkt met de Raad voor Accreditatie. De Raad beoordeelt of de kandidaat-cki's aan de door de minister gestelde eisen voldoen en controleert dat na aanwijzing jaarlijks. Waar mogelijk gebruikt de Inspectie de bevindingen van de RvA in haar toezicht. In 2013 is een informatieprotocol van kracht geworden over de gegevensuitwisseling tussen de Raad en de Inspectie SZW.

Voor een aantal andere producten zoals machines en persoonlijke beschermingsmiddelen gelden Europese veiligheidseisen voor fabrikanten, handelaren en werkgevers. De Inspectie SZW houdt toezicht op de naleving van deze regels, ook wel 'markttoezicht' genoemd. In dit kader zijn in 2013 inspecties uitgevoerd bij buisrailwagens in de land- en tuinbouw. Bij 100% van deze inspecties is handhavend opgetreden. De Inspectie constateerde onder meer dat er geen of onvoldoende bescherming was tegen vallen van een hoogte. Ook zijn er in 2013 467 inspecties uitgevoerd op liften. Als gevolg van het toezicht in de afgelopen jaren blijkt het aantal niet gekeurde liften geleidelijk af te nemen. Ten slotte heeft de Inspectie veilingbedrijven geïnspecteerd die machines verhandelen. De grote veilingbedrijven bleken conform de richtlijnen te functioneren. Bij veel veilingbedrijven werden echter ook handelaren in gebruikte en/of tweedehands machines aangetroffen die slecht op de hoogte waren van de regels omtrent machineveiligheid.

Asbest

In totaal hebben inspecteurs, gespecialiseerd in asbest (Asbestinspectieteam), in 2013 1.080 inspecties verricht; 647 inspecties vonden plaats bij bedrijven in de gecertificeerde asbestsector en 433 inspecties hadden betrekking op malafide saneringen. Bij deze laatste inspecties gaat het in veel gevallen om klachten, signalen en tips die de Inspectie SZW krijgt. Vooral van medetoezichthouders van gemeentelijk bouw- en woningtoezicht, omgevingsdiensten en politie.

Bij de inspecties in de gecertificeerde sector was sprake van een handhavingpercentage van 61% (in 2012: 70%). De inzet van zogenaamde 'zware' handhavinginstrumenten (boete, stillegging, proces-verbaal) vertoont een stijging ten opzichte van 2012. Waar dit in 2012 nog 44% bedroeg, is dit in 2013 gestegen tot 52%.

Bij de handhaving is een aantal van de nieuwe sanctiemogelijkheden van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (WAHSS) toegepast. Zo is bij ernstige en zware overtredingen een aantal keer een waarschuwing preventieve stillegging gegeven. Wanneer dit wordt geëffectueerd mogen er tot maximaal drie maanden lang geen saneringswerkzaamheden worden uitgevoerd door het bedrijf dat het bevel tot stillegging krijgt.

In juli 2013 heeft de Inspectie de Sectorrapportage Asbest uitgebracht. De rapportage laat zien dat het gecertificeerde stelsel zich de komende jaren zal moeten bewijzen. De arbeidsveiligheid is nu nog onder de maat.

Naast handhaving zijn intensieve samenwerking met de branche, verbetering in de samenwerking met certificerende en keurende instellingen (cki's) en het vergroten van betrokkenheid van opdrachtgevers belangrijke speerpunten van de Inspectie. Het aantal keren dat gecertificeerde bedrijven worden ingehuurd om te saneren, is in de afgelopen vier jaar verdubbeld. Dit is een indicatie van een substantiële verschuiving van de uitvoering van asbestsaneringen door gecertificeerde saneerders. Wanneer gecertificeerde saneerders zich in de praktijk niet houden aan de voorschriften, krijgt de cki een signaal van de Inspectie. Een cki kan de gegevens van de Inspectie gebruiken wanneer zij het certificaat intrekt. Recent heeft de rechtbank deze werkwijze goedgekeurd. Effectief is ook de samenwerking tussen inspectiediensten in de asbestketen en met het Functioneel Parket van het Openbaar Ministerie, waarbij een aantal onderzoeken tot strafvervolgning heeft geleid.

Zorg

Psychosociale arbeidsbelasting, fysieke belasting en biologische agentia (bacteriën en virussen) zijn nog steeds de oorzaak van de meeste uitval van werknemers in de sector zorg en welzijn. Uit de inspecties blijkt dat de organisaties in deze sector vaak onvoldoende maatregelen treffen om hun werknemers voor deze risico's te beschermen, bijvoorbeeld met behulp van het arbozorgsysteem. Daarbij ontbreekt het vooral aan risicobeoordeling, voorlichting, toezicht en evaluatie. De Inspectie SZW ziet vooruitgang in de aanpak van agressie, maar er is nog veel verbetering mogelijk. Met een gerichte aanpak van de drie belangrijkste risico's en een goed functionerend arbozorgsysteem is nog veel te winnen in deze sector. Een sector van 1,35 miljoen werknemers. Een sector waar de zorgvraag en zorgzwaarte naar verwachting toenemen. Daarom is het belangrijk dat de medewerkers duurzaam en productief inzetbaar zijn tot hun pensioen. De sector investeert in preventieve maatregelen en brancheorganisaties zijn actief om de instellingen daarbij te helpen dat snel voor elkaar te krijgen.

“We willen partijen in beweging krijgen om gezondheid in de zorg aan te pakken”

Dominique Vijverberg, algemeen directeur Stichting IZZ

Stichting IZZ organiseert de IZZ Zorgverzekering. Daarnaast wil de stichting de gezondheid en inzetbaarheid van zorgmedewerkers vergroten. In 2013 heeft Stichting IZZ hiervoor onderzoek gedaan onder medewerkers in de jeugdzorg.

“Om de gezondheid en inzetbaarheid te vergroten doen we onderzoek: Hoe gezond zijn medewerkers die in de zorg werken? Welke zorg hebben ze nodig en waarom? Daarnaast kijken we naar vitaliteit en tevredenheid van medewerkers. Dat doen we met ons onderzoek ‘Vitaliteit voor de zorg’. Het doel hiervan is om inzichtelijk te maken aan welke HR-knoppen je moet draaien om vitaliteit en tevredenheid te verbeteren. In 2012 hebben we dit onderzoek al breed in de zorg ingezet. In 2013 is Jeugdzorg Nederland aangesloten. Gezamenlijk met Jeugdzorg Nederland hebben we bekeken hoe het verbeteren van de vitaliteit, veranderbereidheid en het verminderen van de werkdruk bijdraagt aan de inzetbaarheid van medewerkers. Uit onderzoek bij zes jeugdzorgorganisaties bleek dat de beleving van werkdruk hoog is. Maar de oplossing daarvoor was niet om de werkdruk aan te pakken. Het bleek belangrijker om de relatie met de leidinggevende te verbeteren, of het werk-privébeleid. Daardoor verbetert de beleving van werkdruk vanzelf. Onze taak is om dit soort zaken in beeld te brengen. Vervolgens kunnen zorgorganisaties slagen maken in hun beleid en aanpak. Op deze manier brengen we partijen in beweging om gezondheid en inzetbaarheid in de zorg te verbeteren. We werken dus eigenlijk op hetzelfde terrein als de Inspectie SZW, maar dan vanuit een andere invalshoek.”

“Help medewerkers met het werk om te gaan”

Berry Tijhuis, hoofd Arbeidszaken Jeugdzorg Nederland

Jeugdzorg Nederland verenigt alle Nederlandse jeugdzorgorganisaties. In 2013 heeft Jeugdzorg Nederland Stichting IZZ onderzoek laten doen naar de manier waarop ze de vitaliteit van medewerkers kunnen verbeteren. Werkdruk is daarbij een belangrijk aspect.

“Werkdruk is altijd een belangrijk thema in de jeugdzorg. We wilden dit vanuit de kant van de medewerker bekijken. Dus niet: ‘Hoe kun je de hoeveelheid werk verminderen?’ Maar: ‘Hoe kunnen we de medewerkers beter toerusten voor het werk?’ Want werken in de jeugdzorg is zwaar en kan ingrijpend zijn. Dat kun je niet wegnemen. Het onderzoek van Stichting IZZ sloot perfect bij deze vraag aan. Zij hebben onderzoek gedaan naar de vitaliteit van medewerkers. Daarnaast deed een groep mee aan een mindfulnessproject. Stichting IZZ deed een voor- en nameting. De deelnemers bleken na afloop beter in hun vel te zitten dan daarvoor.

Waarom nu aan de slag met werkdruk? Het is een tijd van veranderingen en veel onzekerheid. Dat brengt risico's met zich mee als het gaat om werkdruk. Maar aan de andere kant zie je dat instellingen hun organisatie anders moeten gaan inrichten. En dat is het moment om te kijken hoe je werkprocessen opnieuw gaat inrichten en bijvoorbeeld de rol van de leidinggevende versterkt. De veranderingen bieden dus ook kansen.

Ik denk dat werkdruk primair de verantwoordelijkheid is van werkgevers en werknemers. Daar moet je samen aan blijven werken. De taak van de Inspectie SZW is om de blinde vlek bij organisaties bloot te leggen. Daarbij is het belangrijk dat we op zoek gaan naar de dialoog: waar gaat het goed? En waar kan het beter?”

ACFKR

In 2013 is de sectorrapportage van de sector Aardolie, Chemie, Farmacie, Kunststof en Rubber uitgebracht. Daaruit blijkt dat niet alle bedrijven kunnen aantonen dat zij de werknemers voldoende beschermen tegen effecten van blootstelling aan gevaarlijke stoffen. De sector is aangewezen als topsector. Dit schept verplichtingen van de bedrijven in deze sector. Zeker op het gebied van veilig en gezond werken met gevaarlijke stoffen mag van hen verwacht worden dat ze ook een topsector worden als het gaat om arbeidsomstandigheden en daarmee een voorbeeld zijn voor andere bedrijven.

Kernenergiewet en Besluit Stralingsbescherming

De Inspectie controleert bedrijven op de naleving van de Kernenergiewet en het Besluit Stralingsbescherming. Het betreft het hanteren en bewaren van radioactieve bronnen, deskundigheid, instructie en blootstelling aan straling en de registratie daarvan.

In 2013 werden 6 inspectieprojecten uitgevoerd. De inspecties voor deze projecten werden o.a. uitgevoerd bij ziekenhuizen, bedrijven die röntgenstraling gebruiken voor materiaalonderzoek zonder het product te beschadigen, chiropractors, baggerbedrijven. Ook in 2013 was er een samenwerking met de kernfysische dienst.

Ruim tweederde van de bedrijven of instellingen had niet alle KEW-verplichtingen goed geregeld. De aangetroffen tekortkomingen hadden betrekking op de risicoanalyse, het niet of onvoldoende toezicht houden, onvoldoende deskundigheid, onvoldoende onderhoud en controle aan (bron)houders.

3.3 Maatregelen en effecten

In 2013 heeft de Inspectie bij bedrijven (exclusief Brzo) ruim 11.000 handhaving-instrumenten ingezet voor overtredingen van de Arbowet en de ATW. Als gevolg van haar arbo-inspecties kwam de Inspectie in 2013 tot 1.722 stilleggingen van delen van het productieproces of machines in verband met acuut gevaarlijke situaties. Daarnaast heeft de Inspectie ruim 5000 waarschuwingen gegeven om snel gevaarlijke werksituaties op te heffen. Dit gebeurde vaak per direct.

Het aantal aangezegde bestuurlijke boetes voor overtredingen van de Arbowet en Arbeidstijdenwet is in 2013 substantieel hoger dan in 2012. Het bedrag aan boetes was in 2013 €11,2 miljoen; €4 miljoen hoger dan in 2012.

Tabel 3.5 Gebruik handhavinginstrumenten (exclusief hoogrisico bedrijven Brzo)

Ingezette handhavinginstrumenten	2012	2013
Waarschuwingen en eisen	9.247	7.668
Waarschuwingen preventieve stillegging		31
Stilleggingen in verband met gevaar (art. 28 Arbowet)	1.883	1.722
Aangezegde bestuurlijke boetes Arbowet	2.038	2.110
Aangezegde bestuurlijke boetes ATW	36	23
Last onder dwangsom		2
Processen-verbaal	65	48

Activiteiten branches en sectoren

Om een maximaal effect te bereiken van haar toezicht op gezond en veilig werken, heeft de Inspectie haar bevindingen zo veel mogelijk met alle relevante partijen gedeeld. Verder is door overleg en communicatie een aantal effecten bewerkstelligd in de vorm van toezeggingen en activiteiten door brancheorganisaties.

- De deelsector Installatie- en isolatiebranche heeft toegezegd in 2014 een arbocatalogus te ontwikkelen over veilig werken met kwartstof. Deze toezegging werd gedaan na een intensieve communicatiecampagne van de Inspectie in samenwerking met de sociale partners en het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds voor het Technische Installatiebedrijf (OTIB). De Inspectie SZW hield een najaarsactie in de bouw met een grote controle op goede apparatuur om blootstelling aan kwartsstof te voorkomen. Tijdens en als gevolg van deze controle waren de schappen bij de leveranciers leeg: ze konden de vraag naar de goede apparaten niet aan.
- De brancheverenigingen uit de chemie (VNCI), zeepfabrikanten (NVZ), Kunststof en Rubber (NRK) en schoonmaakbranche (RAS) stellen concrete oplossingen voor waarmee bedrijven aan de arboverplichtingen kunnen voldoen en gezondheidsschade van werknemers kunnen voorkomen. De Inspectie toetst deze voorstellen.
- Sectororganisaties Gezond transport en EVO (sector Transport&Logistiek) zijn begonnen met het aanbieden van cursussen en andere ondersteuning aan bedrijven op het gebied van te zware lasten en aanrijdgevaar. De aanleiding hiervoor was onder meer de inspectiecampagne 'Heftruckhelden'.
- In reactie op de Sectorrapportage 'Zorg en Welzijn' hebben sociale partners aangegeven dat zij hun leden actief ondersteunen bij het aanpakken van de arborisico's. Zij hebben onder meer arbocatalogi opgesteld en aangepast. Vanuit het actieplan 'Veilig Werken in de Zorg' is de campagne 'Duidelijk over agressie' gelanceerd. Ook bereiden zij een bewustwordingscampagne voor over het gebruik van veilige naaldsystemen.
- Ook in andere sectoren maakte de Inspectie afspraken over de manier waarop verantwoordelijke partijen een vervolg geven aan de resultaten van inspecties. Deze afspraken gaan bijvoorbeeld over het te beperkte toezicht op de werkplekken van Wsw-medewerkers of over de achterblijvende arboresultaten in sectoren als de beton- en betonmortelindustrie en de mobiliteitsbranche Land- en tuinbouw.

“Absoluut een duurzame samenwerking”

Elly Verburg, directeur Opleidings- en ontwikkelingsfonds voor het Technisch InstallatieBedrijf (OTIB)

Het Opleidings- en ontwikkelingsfonds voor het Technisch InstallatieBedrijf (OTIB) ondersteunt werkgevers en werknemers uit de installatie- en isolatiebranche bij het ontwikkelen van hun kennis en vakmanschap. In 2013 heeft OTIB samen met de Inspectie SZW gewerkt aan een instructiefilm over veilig werken met fijnstof.

“Onze opdracht is om ervoor te zorgen dat mensen in de technische installatiebranche vakbekwaam zijn. En veilig werken is onlosmakelijk verbonden met vakmanschap. De Inspectie SZW heeft daarbij een handhavende rol, maar ik zie ook nog twee andere belangrijke rollen voor de Inspectie. Zo is er een stimulerende rol, bijvoorbeeld via materiaal, zoals instructiefilms. Verder is er de inbreng van expertise, zoals onderzoeksresultaten en ervaringen. We vinden dat werkgevers en werknemers in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn voor gezond en veilig werken. De stimulering en expertise van de Inspectie kan ze daarbij helpen. Samen met de Inspectie hebben we een toolbox gemaakt over veilig werken met asbest en kwartsstof. De film die hierbij hoort, ‘De gevaren van kwartsstof’, is in november 2013 gepresenteerd. Dit gebeurde tijdens een congres voor de installatie- en isolatiebranche. Het effect van dit project was dat veilig werken met fijnstof de aandacht heeft van werkgevers en werknemers: de dialoog is versneld. Maar de wereld van gezond en veilig werken kent nog veel andere onderwerpen. De samenwerking met de Inspectie is daarom absoluut een duurzame samenwerking.”

3.4 Bestuurlijke boetes en Vorderingenverloop

Bestuurlijke boetes

Het bedrag aan opgelegde bestuurlijke arbo-boetes was in 2013 met €11,2 miljoen gestegen ten opzichte van de € 7,3 miljoen in 2012.

Tabel 3.6 *Opgelegde Bestuurlijke boetes (bedragen x € 1 miljoen)*

	Opgelegd bestuurlijk boetebedrag in 2012	Aantal opgelegde bestuurlijke boetes in 2012*	Opgelegd bestuurlijk boetebedrag in 2013	Aantal opgelegde bestuurlijke boetes in 2013*
Arbo	7,3	1.310	11,2	1.847
ATW	0,3	48	0,2	28
Totaal	7,6	1.358	11,4	1.875

*Het aantal opgelegde boetes wijkt af van het aantal boeterapporten. Dat komt omdat in een aantal zaken in een bepaald jaar de boetes pas worden opgelegd in het daaropvolgende jaar.

De combinatie van een gestegen aantal opgelegde boetes en het gemiddeld hogere boetebedrag per boete leidde tot het fors toegenomen totaal opgelegde bedrag.

Vorderingenverloop

Als gevolg van de recessie ligt de totale incassoratio Arbo/ATW in 2013 (90,4%) lager dan in 2012 (91,7%). Om zo veel mogelijk uitstaande vorderingen binnen te halen heeft de Inspectie een pilot uitgevoerd: bij invallen neemt zij nu ook de deurwaarder mee. Die kan zo direct beslag leggen op geld of middelen, waarmee de vorderingen betaald kunnen worden. Deze methode bleek effectief en zal nu vaker worden toegepast.

De tabellen 3.7 en 3.8 geven per instellingsjaar het ingestelde vorderingenbedrag en het daarop geïncasseerde bedrag tot en met 2013 weer voor arbo- respectievelijk ATW-boetes.

Tabel 3.7 Vorderingenverloop Arbo-boetes (bedragen x € 1 miljoen)

Instellingsjaar	Ingestelde vordering	Waarvan geïnd t/m 2013
2013	11,2	8,1 (72,3%)
2012	7,3	6,7 (94,7%)
2011	7,7	7,4 (97,9%)
2010	8,0	7,7 (97,6%)
2009	13,1	12,0 (97,1%)
2008	9,1	8,7 (92,8%)
2007	6,1	5,9 (98,6%)
Totaal	62,5	56,5 (90,3%)

Tabel 3.8 Vorderingenverloop ATW-boetes (bedragen x € miljoen)

Instellingsjaar	Ingestelde vordering	Waarvan geïnd t/m 2013
2013	0,20	0,12 (60,0%)
2012	0,36	0,35 (99,3%)
2011	0,28	0,27 (96,4%)
2010	0,38	0,35 (99,1%)
2009	0,53	0,49 (98,5%)
2008	0,77	0,73 (94,6%)
2007	0,71	0,68 (97,7%)
Totaal	3,23	2,99 (92,7%)

4 Bestaanszekerheid in werk en inkomen

De Inspectie biedt met haar onderzoeken, rapporten en expertise inzicht in en geeft een oordeel over de wijze waarop de uitvoeringsinstanties bijdragen aan het bereiken van de beleidsdoelen van het stelsel van werk en inkomen. De onderzoeken op het terrein van werk en inkomen laten zien dat er in het stelsel van werk en inkomen nog veel mogelijkheden tot verbetering zijn. Bijvoorbeeld waar het gaat om de kennis van uitkeringsgerechtigden, de samenhangende aanpak van het regionaal arbeidsmarktbeleid, het ruimhartig beleid voor het opleggen van ontheffingen en de beveiliging van Suwinet.

Lagere uitvoeringsbudgetten, veranderende eisen aan de competenties en vaardigheden van personeel, en een grotere onderlinge afhankelijkheid tussen de verschillende delen van het sociaal domein maken het voor de uitvoeringsorganisaties ook complex. Wanneer de Inspectie zich over onvolkomenheden in de uitvoering kritisch uitlaat, is het belangrijk te beseffen dat de verschillende veranderopdrachten groot zijn. Zeker in het licht van verdere decentralisatie van rijkstaken vraagt dit van alle betrokken partijen een proactieve en oplossingsgerichte houding.

4.1 Inzet in het domein werk en inkomen

In 2013 heeft de Inspectie SZW onderzoek uitgevoerd naar verschillende onderdelen van de uitvoering in het stelsel van werk en inkomen. Er zijn onderzoeken uitgevoerd naar: de invulling van regionaal arbeidsmarktbeleid, caseloadbeheer, gegevensuitwisseling en beveiliging Suwinet, handhaving, verplichtingen voor jongeren, dienstverlening aan ouderen, het verlenen van ontheffingen en de invulling van tegenprestaties.

Ook heeft de Inspectie in 2013 een overkoepelende analyse gemaakt van haar bevindingen op het gebied van toezicht over de laatste tweeënhalf jaar. Dit heeft geleid tot een signalement over de bestuurskracht van gemeenten. De staatssecretaris van SZW heeft dit signalement in november 2013 aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer.

4.2 Bevindingen en resultaten

4.2.1 *Signalement bestuurskracht gemeenten*

In het signalement staat dat het structurele beeld is dat veel gemeenten niet de prestaties leveren die van hen verwacht worden. Op basis van de ruim 30 onderzoeken die de basis vormen van het signalement is een mogelijke verklaring, dat er op inhoud en doelen te weinig bestuurlijke sturing en verantwoording is. Een andere verklaring, die gemeenten vaak laten horen, is dat gemeenten te veel taken hebben en dat er te hoge verwachtingen zijn van wat gemeenten aankunnen en kunnen presteren.

“Samen ervoor zorgen dat we het morgen beter doen dan vandaag”

Jantine Kriens, voorzitter directieraad Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

De VNG ondersteunt gemeenten bij hun ontwikkeling en behartigt de belangen van gemeenten bij andere overheden en organisaties. In 2013 heeft de Inspectie SZW een rapport uitgebracht over de prestaties van gemeenten op het gebied van werk en inkomen.

“De Inspectie SZW concludeerde vorig jaar dat gemeenten nog onvoldoende klaar zijn voor wat er op het gebied van werk en inkomen op hen af komt. Daarvan zeggen wij dat dat ook logisch is: gemeenten krijgen veel taken overgedragen. Daarnaast zijn er natuurlijk ook verschillen tussen gemeenten. Het signaal van de Inspectie gebruiken wij om meters te maken in onze ondersteuning naar gemeenten. Daar steken we veel energie in. We vinden de rol van de Inspectie ook belangrijk: je hebt macht en tegenmacht nodig. Je moet ervoor zorgen dat je het morgen beter doet dan vandaag. En dat kan met de instrumenten van de Inspectie. De toegevoegde waarde van de Inspectie is dat er antwoord wordt gegeven op de vraag ‘Doen we wat we afgesproken hebben?’ Het antwoord op de vraag ‘Doen we de dingen goed?’ kan ook toegevoegde waarde hebben. Maar dan moet dit wel in dienst staan van de verantwoording door het College van B en W aan de gemeenteraad. Want het college moet uiteindelijk aan de gemeenteraad verantwoording afleggen. Met het oog op de toekomst moeten we zoeken naar andere manieren van samenwerking. Bijvoorbeeld door te zorgen voor één informatiesysteem waarbinnen gemeenten en rijk informatie uitwisselen. Ook vinden wij een integrale aanpak belangrijk als het gaat om werk, zorg, jeugd en participatie. Want een gezin heeft vaak problemen op meerdere gebieden.”

In deze paragraaf gaan we verder in op deze bevindingen aan de hand van een thema: kennis van uitkeringsgerechtigden. Dit thema is essentieel voor een geslaagde uitvoering door UWV en gemeenten.

Kennis van uitkeringsgerechtigden

Al bij de invoering van de Wet werk en bijstand in 2004 signaleerde de Inspectie dat een groot deel van de gemeenten kampt met een gebrek aan kennis van de eigen uitkeringsbestanden. De Inspectie stelde toen vast dat gegevens vaak niet actueel en niet nauwkeurig waren.⁹ Reden genoeg om het thema ‘kennis’ in 2013 nog eens onder de loep te nemen.

Kennis zorgt voor kwaliteit

Kennis van uitkeringsgerechtigden blijft belangrijk voor de uitvoeringsorganisaties bij de begeleiding van uitkering naar werk. Gerichte kennis is noodzakelijk voor de sturing, de professionalisering en de begeleiding van de uitkeringsgerechtigde door UWV en gemeenten. UWV en gemeenten hebben informatie nodig over de competenties, werkervaring en omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde voor zover de uitkeringsgerechtigde re-integratiedienstverlening krijgt. Met deze informatie kunnen ze voldoen aan de vraag van werkgevers, beslissen ze over het wel of niet verlenen van een ontheffing van de werkverplichting, stellen ze de tegenprestatie vast, bepalen ze de re-integratieactiviteiten en dragen ze bij aan de handhaving. Kortom: deze kennis van de uitkeringsgerechtigde bevordert de kwaliteit van de uitvoering over de hele linie.

Verzamelen van kennis

Om hun werk goed te kunnen doen moeten bestuurders, managers en casemanagers een duidelijk beeld van hun bestand kunnen vormen. Maar bij veel uitvoeringsorganisaties ontbreekt gericht beleid of is dit beleid nog onvoldoende vastgelegd. De uitvoering heeft te maken met een groot aantal categorieën van uitkeringsgerechtigden. En

⁹ Rapportage ‘Zicht op Kansen’, Inspectie W&I 2005.

elke categorie heeft weer specifieke wettelijke rechten, plichten en individuele kenmerken.

Alleen al het in beeld brengen en houden van dit bestand vraagt om een aanzienlijke inspanning. Het aansturen en faciliteren van de professionals in de uitvoering begint met een overzicht van indicatoren en protocollen. Hiermee is het mogelijk het uitvoeringsproces te sturen, te beheersen en voor alle betrokkenen inzichtelijk te houden.

Kennis verbeteren

De Inspectie heeft vastgesteld dat de kennis van de uitkeringsgerechtigden ook anno 2013 nog verbeterd kan worden. Dit heeft onder andere te maken met de volgende aspecten:

- Als de uitvoeringsorganisatie **weinig contact** heeft met de uitkeringsgerechtigde, zakt de kennis over hem snel weg. Vooral op bijzondere momenten, zoals vlak na de diagnosestelling en bij doelgerichte acties in projecten en wijken, heeft de organisatie de uitkeringsgerechtigde wel in beeld en gebruikt ze de kennis.
- Veel gemeenten hanteren het criterium '**afstand tot de arbeidsmarkt**' voor de bestandsindeling. Het criterium wordt gebruikt om de re-integratie-inspanningen te bepalen. De organisatie beoordeelt de uitkeringsgerechtigde dan niet op basis van competenties en omstandigheden, maar vanuit het criterium van 'afstand tot de arbeidsmarkt'. Bij deze aanpak is er het risico dat een bestand van uitkeringsgerechtigden ontstaat waar de uitvoeringsorganisaties geen aandacht aan besteden.
- **Automatisering** maakt het mogelijk tot een efficiënte en snelle matching van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te komen. Daarvoor is het nodig dat organisaties kennis stelselmatig verzamelen en bijhouden. Bij de intake en de diagnosestelling hanteren uitvoeringsorganisaties meestal een gestandaardiseerde gegevensset. Uit onderzoek blijkt dat het voor organisaties lastig is om te bepalen welke informatie van de uitkeringsgerechtigde in het vervolgproces nodig is. Uitvoeringsorganisaties verzamelen kennis in het vervolgproces niet meer volgens standaardprotocollen. Voor uitvoeringsorganisaties is het dus nodig om meer aandacht te besteden aan het onderhouden van kennis van alle uitkeringsgerechtigden, op alle niveaus en in alle fasen van het proces.

Professionalisering

Divosa en VNG hebben met het programma 'Effectiviteit & Vakmanschap' maatregelen genomen om het vakmanschap van professionals in het gemeentedomein te verbeteren. Ook UWV heeft door de invoering van categorisering van het AG-klantenbestand een belangrijke stap gemaakt in het verbeteren van de kennis van uitkeringsgerechtigden.

Kansen en uitdagingen voor gemeenten

De decentralisaties naar gemeenten kunnen een bijdrage leveren aan de oplossing van de genoemde aspecten. Gemeenten moeten met minder budget meer taken uitvoeren. De decentralisaties geven gemeenten door ontschotting van budgetten de ruimte om dwarsverbanden te leggen tussen de Wmo/Awbz, de jeugdzorg en het domein van werk en inkomen. Decentralisatie van taken vraagt zowel centraal als lokaal om veel afstemming. Wel liggen er kansen voor gemeenten in een meer integrale aansturing. Door in te zetten op preventie, ondersteuning te bundelen en efficiënter aan te bieden kan de beschikbare kennis van de verschillende doelgroepen beter verbonden en gebruikt worden voor de dienstverlening.

4.2.2 *Overige bevindingen onderzoeken 2013: organiseren dienstverlening*

De Inspectie heeft in 2013 onderzoek uitgevoerd naar verschillende onderdelen van de uitvoering in het stelsel van werk en inkomen. Er zijn onderzoeken uitgevoerd naar: invulling regionaal arbeidsmarktbeleid, caseloadbeheer, gegevensuitwisseling en beveiliging Suwinet, handhaving, verplichtingen jongeren, dienstverlening ouderen, verlenen van ontheffingen en invulling tegenprestatie.

Hieronder leest u allereerst meer over onderzoeksresultaten met betrekking tot het organiseren van de dienstverlening. De paragraaf hierna (4.2.3) gaat vervolgens nog in op de onderzoeksresultaten over de begeleiding en handhaving.

Invulling regionaal arbeidsmarktbeleid

De Inspectie heeft onderzocht hoe gemeenten de regie voeren om het regionaal arbeidsmarktbeleid met betrekking tot uitkeringsgerechtigden tot stand te brengen. De Inspectie heeft geconstateerd dat er nog geen sprake is van een samenhangende aanpak van het regionaal arbeidsmarktbeleid. In veel arbeidsmarktregio's bevindt de samenwerking zich nog in de overlegfase. Er zijn nog weinig concrete afspraken tussen de partijen gemaakt. Deze afspraken moeten het regionaal arbeidsmarktbeleid vormgeven.

Caseloadbeheer

Krimpemde budgetten en stijgende klantenbestanden maken het noodzakelijk dat de uitvoeringsorganisaties de activerende dienstverlening aan klanten anders inrichten. De klantmanager moet de dienstverlening optimaal verdelen over zijn klantenbestand. Dat vraagt meer dan voorheen organisatievaardigheden van de klantmanager. Er zijn gemeentelijke en UWV-kaders nodig waarbinnen de klantmanager zijn prioriteiten kan stellen en zijn leidinggevende moet hem daarop aansturen. Gemeenten en UWV zijn voortdurend op zoek zijn naar meer efficiënte werkwijzen om het caseloadbeheer en de activerende dienstverlening beter vorm te geven. Vooral tussen gemeenten, maar ook tussen UWV locaties ziet de Inspectie grote verschillen in werkwijzen. Ook binnen dezelfde locaties ziet de Inspectie verschillen tussen klantmanagers. Tegelijkertijd constateert de Inspectie dat er verbeteringen mogelijk zijn op een aantal aspecten. Het betreft het samenspel tussen leidinggevend en klantmanagers, de organisatievaardigheden van de klantmanager en de kennis van de uitkeringsgerechtigden.

Gegevensuitwisseling en beveiliging Suwinet

De Inspectie heeft verder een onderzoek uitgevoerd naar de gegevensuitwisseling en de beveiliging van Suwinet. Gemeenten gaan onvoldoende zorgvuldig om met gegevens van burgers. Het gebrek aan beveiliging van persoonsgegevens bij het gebruik van applicaties die inlezen uit Suwinet is zorgwekkend. Verder is vastgesteld dat Suwinetpartijen in de dienstverlening aan burgers meer prioriteit moeten geven aan het inzage- en correctierecht. Dat geeft de burger meer zeggenschap over de juistheid van zijn vastgelegde persoonsgegevens.

4.2.3 *Overige bevindingen onderzoeken 2013: begeleiding en handhaving*

De Inspectie heeft onderzocht wat er in de uitvoering op het terrein van werk en inkomen gebeurt bij de dienstverlening aan uitkeringsgerechtigden. In deze subparagraaf gaan we in op de bevindingen van de onderzoeken naar handhaving, verplichtingen voor jongeren, dienstverlening aan ouderen, verlenen van ontheffingen, en invulling van de tegenprestatie.

Handhaving

Gemeenten en UWV zetten handhavinginstrumenten meer in als onderdeel van de dienstverlening. Uit het onderzoek blijkt dat gemeenten en UWV informatie geven en controleren tijdens de behandeling van de aanvraag van een uitkering. Maar als een uitkering eenmaal is toegekend, is hier bij veel gemeenten veel minder aandacht voor.

Ook komt het voor dat tijdens de uitkeringsperiode fraudesignalen van burgers en eigen medewerkers blijven liggen, waardoor mogelijke fraude onbestraft blijft.

UWV en SVB doen alles wat mogelijk is om uitstaande vorderingen terug te krijgen, maar gemeenten laten nog kansen liggen. Er zijn grote verschillen tussen gemeenten wat betreft het opleggen van maatregelen en de wijze waarop zij fraude aanpakken. Het gaat dan onder andere over de duur van fraudeonderzoeken en het terugvorderen en innen van ten onrechte betaalde uitkeringen. Ook is de ene gemeente strenger dan de andere. Gemeenten die een strikt beleid voeren, hebben na drie jaar gemiddeld 39% van de totaal opgeboekte vorderingen teruggevorderd. Bij gemeenten die een coulante aanpak hanteren, is dit percentage gemiddeld 10,5.

Jongeren

Gemeenten hebben de voorlichting aan jongeren (tot 27 jaar) over de zoekperiode van vier weken na het aanvragen van een uitkering op orde. Ze hebben overwegend helder geformuleerd aan welke verplichtingen jongeren moeten voldoen. Ook zijn de verplichtingen van jongeren uitgewerkt in concrete opdrachten. Maar op gemeentelijk bestuurlijk niveau is hier nog weinig aandacht voor. Gemeenten hebben moeite met het bepalen van scholingsmogelijkheden van de jongere en met het vaststellen van wanneer de jongere voldoende gekwalificeerd is voor de arbeidsmarkt.

Oudere WWB'ers

De dienstverlening van gemeenten aan oudere bijstandsgerechtigden (45 jaar en ouder) kan effectiever worden ingevuld, op een manier die voor een grotere groep oudere bijstandsgerechtigden kansen biedt om weer aan slag te gaan. Dit kan bijvoorbeeld door een betere diagnose, de werkloze aan te spreken op het verbreden van zijn of haar zoekgedrag, directe bemiddeling naar vacatures en het maken van structurele afspraken met werkgevers. Hierdoor kan tevens de negatieve beeldvorming bij werkgevers over oudere werklozen worden doorbroken.

Oudere WW'ers

De dienstverlening van UWV aan oudere WW'ers is in 2013 (deels) getransformeerd: van face-to-face naar digitaal. UWV heeft in deze overgangperiode de dienstverlening aan oudere uitkeringsgerechtigden met een WW-uitkering voldoende vormgegeven. De Inspectie ziet dat een betere invulling en benutting van deze dienstverlening noodzakelijk is, omdat deze bijdraagt aan de kansen van oudere WW'ers op de arbeidsmarkt. Het is nodig dat UWV uitkeringsgerechtigden gerichter en nadrukkelijker wijst op de beschikbare dienstverlening en instrumenten. Uitkeringsgerechtigden kunnen strenger worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid. UWV heeft het extra budget om de dienstverlening aan oudere werklozen te intensiveren inmiddels vertaald in het Actieplan 55 plus.

WWB

De staatssecretaris van SZW heeft de Inspectie gevraagd om twee onderzoeken bij gemeenten: één naar het verlenen van ontheffingen van de arbeidsverplichtingen in de WWB en één naar de invulling van de tegenprestatie WWB. Uit de onderzoeken van de Inspectie blijkt dat gemeenten in het algemeen te ruimhartig zijn met het verlenen van ontheffingen van de arbeidsplicht. Soms handelen zij zelfs in strijd met de wet. Verder is geconstateerd dat de meeste gemeenten de voorwaarden voor het verlenen van ontheffingen niet of slechts beperkt in beleid en instructies hebben uitgewerkt.

De invulling van de tegenprestatie leidt voorsnog niet tot grote wijzigingen in de klantbenadering van gemeenten. Als een gemeente de tegenprestatie uitvoert, dan is dat vaak door een verbinding te maken met bestaande praktijken binnen het gemeentelijk beleid. Ze gebruiken de tegenprestatie dan binnen hun re-integratie- en participatiebeleid. Gemeenten die aangeven dat de tegenprestatie wel voor een verandering van hun klantbenadering zorgt, blijven dichterbij het wettelijke doel van het

instrument. Namelijk: de WWB'er iets terug laten doen voor zijn uitkering. Veel van deze gemeenten voeren de tegenprestatie nog niet uit, omdat zij nog bezig zijn met de beleidsontwikkeling.

4.3 Maatregelen en effecten

Verschillende rapportages van de Inspectie hebben in 2013 veel aandacht gekregen bij betrokken partijen (uitvoeringsorganisaties, VNG, Divosa, UWV, belangenorganisaties), in de politiek en onder bewindspersonen, en in de pers (kranten, publicaties op internet, social media). Een aantal rapportages is mede bepalend geweest voor de wijziging van wetgeving en voor discussies in het algemeen overleg van de Vaste Kamercommissie voor SZW. Dit is onder meer het geval geweest bij de volgende rapportages:

1. De rapportage 'Invloed van ontheffing op de arbeidsparticipatie van WWB'ers' is door de staatssecretaris betrokken bij de toegezegde evaluatie van artikel 9a WWB. Artikel 9a WWB is het recht op een ontheffing van de arbeidsplicht voor alleenstaande ouders met de zorg voor een kind tot 5 jaar. De evaluatie was destijds, bij de invoering per 1-1-2009 van 9a WWB al toegezegd en zou uiterlijk eind 2013 plaatsvinden.
Tijdens de politieke behandeling van de voorgenomen wijzigingen heeft een aantal partijen erop aangedrongen alleenstaande ouders met de zorg voor een kind tot 5 jaar vrij te (blijven) stellen van de arbeidsplicht. De staatssecretaris heeft dit toegezegd.
2. De rapportage 'Voor wat, hoort wat' over de Tegenprestatie WWB heeft bijgedragen aan de discussie over de invoering van een verplichte tegenprestatie. De Vaste Kamercommissie voor SZW verzocht om een rondetafelgesprek om verschillende vertegenwoordigers uit de uitvoering te horen. Tijdens dit gesprek is ook gesproken met de directeur Werk & Inkomen van de Inspectie. De rapportage van de Inspectie is tijdens het gesprek meerdere malen als bron genoemd.
3. Naar aanleiding van de rapportage 'Perspectief voor oudere werklozen' heeft de Tweede Kamer de motie-Klein aangenomen. Die houdt in dat gemeenten specifiek beleid moeten ontwikkelen voor ouderen in de bijstand. De staatssecretaris heeft de Tweede Kamer beloofd met de VNG te overleggen om het probleem onder de aandacht van de gemeenten te brengen.
4. De rapportage 'Implementatie zoekperiode jongeren' en de aanbiedingsbrief van de staatssecretaris zijn op 5 juni 2013 besproken binnen de Vaste Kamercommissie. De staatssecretaris heeft erop gewezen hoe belangrijk het is dat gemeenten weten waar jongeren blijven, die na de zoekperiode niet terugkomen bij de gemeente. Verder is in dit overleg het volgende benadrukt: het belang van gemeentelijk beleid, inzicht in het klantenbestand en het op orde hebben van de cijfermatige informatie.

Conclusies onder de aandacht

De staatssecretaris heeft in brieven aan de gemeenten de belangrijkste conclusies uit de rapportages expliciet onder de aandacht gebracht. Het ging onder andere om de volgende onderwerpen:

- De staatssecretaris heeft de gemeenten opgeroepen om werk te maken van de beveiliging van Suwinet en heeft met de stakeholders afgesproken voor de zomer van 2014 na te gaan hoe de beveiliging van gemeenten er voor staat.

- De rapportage 'De invloed van ontheffingen op de arbeidsparticipatie van WWB'ers' is aanleiding geweest om alle gemeenten aan te sporen meer verantwoordelijkheid te nemen. Doel is een meer activerende en eenduidige dienstverlening, een juiste registratie van het aantal ontheffingen en geen groepen die bijvoorbeeld op grond van leeftijd worden uitgezonderd of 'met rust gelaten'.

Verder hebben de VNG, UWV en gemeenten maatregelen genomen naar aanleiding van de tekortkomingen die de Inspectie heeft geconstateerd in de uitvoering. Het betreft onder meer de volgende maatregelen:

1. De VNG heeft naar aanleiding van de rapportage 'De burger bediend in 2013' een brochure voor gemeenten gemaakt over het belang van de bescherming van persoonsgegevens. Ook heeft de VNG een zelfevaluatie gemaakt. Dit is gedaan op basis van het toetsingskader en de adviezen die de Inspectie hanteert.
2. Mede op verzoek van gemeenten heeft de Inspectie een pilot uitgevoerd, naar aanleiding van de programmarapportage 'Handhaving 2012'. Met deze pilot is zij nagegaan of zij het effect van haar rapportages kan vergroten. In de pilot zijn de eigen prestaties van de onderzochte gemeenten vergeleken met de andere gemeenten. Deze informatie is in de rapportage opgenomen. Hieruit blijkt dat in 50% van deze gemeenten de rapportage extra aandacht heeft gekregen. Gemeenten hebben aangegeven dat zij naar aanleiding van de programmarapportage maatregelen hebben genomen, zoals het strikter uitvoeren van het incassobeleid en het strikter hanteren van normtijden voor het afhandelen van signalen.
3. UWV heeft naar aanleiding van de rapportage 'Tussen Wajong en werk' aangegeven aanknopingspunten te zien voor verbetering van het uitvoeringsproces. UWV zet een taskforce op om de effectiviteit van de begeleiding van Wajongers te vergroten.

Financiële effecten Meerjarige aanvullende uitkering (MAU)

De Inspectie heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van verbeterplannen van gemeenten. In eerste instantie stelde de Inspectie vast dat de verbeterplannen van een groot aantal gemeenten niet voldeden aan de kwalitatieve en kwantitatieve eisen. Deze verbeterplannen zijn bedoeld om het ontstane tekort op het inkomensdeel van het WWB-budget binnen drie jaar op te heffen. Het verwachte financiële effect van de verbeterplannen is over de periode 2013-2015 een besparing op de uitkeringslast van ongeveer € 50 miljoen. Vanaf 2015 is de verwachte besparing structureel ongeveer € 27,5 miljoen.¹⁰

4.4 Overige activiteiten

Resultaten gericht op de uitvoering van de WWB

Aan de hand van gemeentelijke jaarrekeningen over 2012 heeft de Inspectie onderzoek gedaan naar de rechtmatigheid van de uitvoering van de WWB. De Inspectie kijkt of er sprake is van een anders dan goedkeurende controleverklaring bij een gemeentelijke jaarrekening. Als dat het geval is, dan gaat de Inspectie na of dit mede is veroorzaakt door de uitvoering van de WWB.

¹⁰ Deze berekening van de financiële effecten is gebaseerd op de verbeterplannen die gemeenten in 2013 hebben ingediend. Gemeenten die zijn toegelaten tot de MAU hebben een resultaatsverplichting om het tekort op het inkomensdeel van de WWB (artikel 69 lid 1 WWB) in de periode 2013-2015 terug te dringen.

Bij één van de 415 gemeenten is sprake van een verklaring met beperking. Bij vier gemeenten zijn bij de uitvoering van de WWB rechtmatigheidsfouten vastgesteld groter dan 1%, of onzekerheden groter dan 3%, van de som van de budgetten die zijn toegekend aan een gemeente. De fouten en onzekerheden van alle 415 gemeenten samen blijven binnen de gestelde normen. De Inspectie heeft dan ook geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. Wel zijn er verbeterpunten voor een aantal gemeenten, zoals het verbeteren van de (rechtmatige) uitvoering van WWB en de waarderings van (dubieuze) debiteuren.

Verantwoordingsgericht onderzoek ZBO's

Onderzoek Inspectie

De Inspectie heeft vastgesteld dat de jaarverslagen en jaarrekeningen 2013 van UWV, SVB, BKWI en IB de informatie verschaffen die op grond van de Wet en Regeling Suwi wordt verlangd. De accountantscontrole en ICT-onderzoeken, de goedkeurende controleverklaringen bij de jaarrekeningen en het verslag van bevindingen van de respectieve accountants en EDP-auditors voldoen aan de eisen gesteld in de Regeling Suwi.

Kwaliteitsonderzoeken

Het stelsel van kwaliteitsbeheersing van zowel de AD UWV als de AD SVB is in 2013 door externe kwaliteitsbewakers beoordeeld en gecertificeerd. Dit betekent dat AD UWV voor een periode van vier jaar en de AD SVB voor een periode van vijf jaar zijn gecertificeerd. De certificering van AD UWV betreft alleen de financiële verantwoording. De Inspectie acht het van belang dat AD UWV ten minste ook de relevante aspecten van IT-auditing en Operational auditing in een kwaliteitsonderzoek laat toetsen.

Verantwoording rechtmatigheid

UWV en SVB verantwoorden zich over de mate waarin de verstrekte uitkeringen aan wet- en regelgeving voldoen. De toegestane tolerantie is dat 1% van het totaal aan uitgaven onrechtmatig mag zijn. De Inspectie vindt het positief dat zowel de uitkeringen van UWV als SVB binnen deze tolerantie blijven, maar plaatst hierbij wel de kanttekening dat de specifieke wetsuitvoeringen WAZO, WW, ZW, TW en IOW (UWV) en AIO, OBR (SVB) deze tolerantiegrens op wetsniveau overschrijden. Verder verantwoordt UWV zich nog niet over de toereikendheid van het beleid Misbruik en Oneigenlijk gebruik. Ten slotte plaatst de Inspectie kanttekeningen bij het gebruik van DigiD als de identificatiecontrole bij de digitale dienstverlening WW, de foutgevoeligheid AIO als gevolg van onjuist vastgestelde AOW-uitkeringen en het niet herstellen van de in vorige jaren vastgestelde (oude) fouten SVB met het risico dat verzekerden niet volledig hun rechten krijgen.

Verantwoording doelmatigheid

De Inspectie heeft vastgesteld dat de Suwi-organisaties in het jaarverslag verantwoording afleggen over de doelmatigheid van het beheer en de organisatie. Ook hebben de accountants de totstandkoming van deze informatie positief beoordeeld en hierover gerapporteerd in hun verslag van bevindingen. De Suwi-organisaties en hun accountants hebben hiermee aan de gestelde eisen voldaan. Wel geldt dat het Inlichtingenbureau niet heeft voldaan aan de normen uit bijlage XXIII van de Regeling Suwi.

Verantwoording niet-financiële informatie

De accountants van de Suwi-organisaties hebben de totstandkoming van de niet-financiële informatie beoordeeld en hierbij een oordeel afgegeven. De Inspectie constateert diverse kanttekeningen bij UWV, SVB, BKWI en het Inlichtingenbureau (IB). Dit betreft een volledige verantwoording over en beoordeling van de totstandkoming van de niet-financiële informatie (alle prestatie-indicatoren UWV en IB, verbetering administratieve procedures SVB, ontbreken aantal queries IB).

ICT

Met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de informatiesystemen (ICT) van de Suwi-organisaties geven de jaarverslagen inzicht in de stand van zaken en verbetermaatregelen op ICT-gebied en de beveiliging van Suwinet. De Inspectie plaatst hierbij de volgende kanttekeningen per Suwi-organisatie.

UWV

- Het jaarverslag met bijlagen geeft een onvoldoende genuanceerd en samenhangend beeld over de status van de ICT.
- De ontwikkelingen van het Project Transitie Werkbedrijf zijn niet zodanig beschreven dat eenduidig inzicht kan worden verkregen over de stand van zaken.

SVB

- Het jaarverslag van SVB schetst over de operationele ICT-activiteiten overwegend een positief beeld zonder in te gaan op gesignaleerde tekortkomingen en de risico's die samenhangen met de omvangrijke ICT-omgeving en de toenemende eisen die daaraan worden gesteld als gevolg van technologische en maatschappelijke ontwikkelingen.

BKWI

- Het actualiseren van de al geruime tijd geconstateerde veroudering van de verantwoordingsrichtlijn Suwinet is onvoldoende opgepakt. Gezien het belang van het Suwinet acht de Inspectie het gewenst om een keteneigenaar met doorzettingmacht te benoemen. De Inspectie verwacht dat BKWI het initiatief hiervoor neemt in de richting van het ministerie van SZW.
- BKWI heeft niet kunnen voldoen aan haar opdracht tot het samenstellen van een samenvattende rapportage over de gegevensverwerking door de Suwinet-partijen. De oorzaak daarvan is het ontbreken van een groot aantal voorgeschreven rapportages door de Suwinet-partijen. Daardoor is er onvoldoende inzicht in de privacybescherming en beveiliging van het Suwinet.

Inlichtingenbureau

- Het Inlichtingenbureau kan zich verbeteren op het gebied van logische (normen-set) en fysieke beveiliging (toegangspassen), afspraken over netwerkbeheer en capaciteitsbeheer (hostingpartner en IBis), in kaart brengen van het IT-landschap en ook in relatie tot de inrichting van Privacy Impact Assessment (PIA).

De Suwi-organisaties verantwoorden zich in het jaarverslag over hun naleving van de Europese en nationale aanbestedingsregels. De accountantscontrole hierop is in het algemeen adequaat. De Inspectie stelt vast dat de Suwi-organisaties en hun accountant onvoldoende hebben geanticipeerd op de invoering van de nieuwe aanbestedingswet en met name de lagere aanbestedingsdrempels. Verdere aandachtspunten voor de uitvoering en controle zijn het opheffen van de onrechtmatigheid (UWV, BKWI) en het opvolgen van verbetermaatregelen (UWV, SVB, BKWI, IB).

De Inspectie heeft vastgesteld dat de Suwi-organisaties zich in hun jaarverslag adequaat hebben verantwoord over de Wet Normering Topinkomens (WNT) en dat alle accountants hierover adequaat hebben gerapporteerd.

Veranderprogramma Sociale Verzekeringsbank (SVB Tien)

Het veranderprogramma SVB Tien is in 2006 gestart. Met het opleveren van het multiregelingsstelsel, de IT-component van het programma SVB Tien verwachtte SVB het veranderprogramma eind 2013 af te ronden. Met het invoeren van het multiregelingsstelsel wil SVB de uitvoering van de vrijwillige verzekerden en de kindregeling door integrale serviceteams ondersteunen. De ondersteuning van de pensioenregelingen volgt op een later moment.

De Inspectie heeft in 2013 vastgesteld dat het invoeren van het multiregelingensysteem onder druk staat en dat SVB nog een aantal maatregelen moest uitwerken. Met het toezichtsignaal van juli 2013 heeft de Inspectie gemeld, dat de door SVB voorziene invoeringsdatum van oktober 2013 voor gebruikersimplementatie van het nieuwe IT-systeem niet haalbaar was. SVB heeft in november 2013 een nieuwe planning opgesteld, die in januari 2014 niet houdbaar bleek. De Inspectie blijft de ontwikkelingen in 2014 nauwgezet volgen.

Incidenteel aanvullende uitkeringen 2012 (IAU)

De Inspectie SZW rapporteerde in 2013 over de uitvoering van de WWB aan de minister van SZW en op verzoek ook aan de Toetsingscommissie WWB voor hun beoordeling van de gemeentelijke aanvragen voor de incidenteel aanvullende uitkeringen WWB 2012. De Inspectie rapporteerde positief over de rechtmatigheid van de uitvoering van de WWB (artikel 69, lid 1) van 92 gemeenten. Daarnaast beoordeelde de Inspectie het beleid, uitvoering en de sturing bij acht gemeenten groter dan 40.000 inwoners:

- Bij één gemeente kwam de Inspectie tot een positief oordeel.
- Bij zeven gemeenten oordeelde de Inspectie dat het tekort van de gemeente voor een deel werd veroorzaakt door beleid, uitvoering en of sturing van de gemeente.

Meerjarig aanvullende uitkering 2013-2015 (MAU)

Op verzoek van de Toetsingscommissie WWB stelde de Inspectie SZW bij 22 gemeenten een onderzoek in naar de mogelijke oorzaken van meerjarige tekorten op de uitvoering van de bijstandsuitkeringen WWB. Bij 7 gemeenten oordeelde de Inspectie dat het tekort niet werd veroorzaakt door een verdeelstoornis.¹¹ Bij de overige 15 gemeenten was er wel sprake van een verdeelstoornis, bij 14 gemeenten was er sprake van een gedeeltelijke verdeelstoornis en zij dienden een verbeterplan in om het beïnvloedbare deel van het tekort in de periode 2013-2015 terug te dringen. De Inspectie oordeelde dat de ingediende verbeterplannen van de gemeenten daartoe een goede basis vormden. Bij één gemeente was er sprake van een tekort dat volledig werd veroorzaakt door een verdeelstoornis; een verbeterplan is dan niet aan de orde.

Voortgangsrapportages meerjarig aanvullende uitkering (MAU)

In 2013 beoordeelde de Inspectie op verzoek van de Toetsingscommissie WWB ook de voortgangsrapportages en verbeterplannen van 17 gemeenten die in 2011 en 2012 een MAU-uitkering toegekend hebben gekregen. Aandachtspunten voor gemeenten waren bijvoorbeeld het herijken van het verbeterplan als gevolg van externe factoren zoals wetgeving, het aansluiten van de verantwoording op het verbeterplan, het inzicht geven in de financiële effecten van de door de gemeente benoemde maatregelen en het inzicht geven in de extra inspanning om de beoogde doelstellingen te realiseren.

4.5 Activiteiten en producten in 2013

Op het gebied van re-integratie en inkomensvoorziening heeft de Inspectie in 2013 de volgende producten geleverd:

- 6 programmarapportages voortvloeiend uit de jaarplannen 2012 en 2013;
- 18 nota's van bevindingen van onderzoek;
- 2 verkennende studies;
- 1 rapportage Veranderprogramma Sociale Verzekeringsbank;
- 1 rapport verantwoordingsgericht onderzoek gemeenten (2012);
- 1 overall rapport Verantwoordingsgericht onderzoek ZBO's en als afgeleide hiervan 4 rapporten per ZBO;

¹¹ De MAU maakt onderdeel uit van een vangnetregeling, die van toepassing is wanneer bepaalde factoren (verdeelstoornissen) onvoldoende tot uiting komen in het objectieve verdeelmodel (budgetverdeling).

- landelijke oordelen over rechtmatige uitvoering van wetten door zelfstandige bestuursorganen en gemeenten;
- onderzoek in het kader van de aanvragen IAU en MAU op verzoek van de Toetsingscommissie;
- het opstellen van een referentiekader voor het monitoren van en toezicht houden op de uitvoering van de wijziging van de Wet SUWI.

5 Organisatie, mensen en financiën

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de financiën, de formatie en een aantal ontwikkelingen in de organisatie van de Inspectie SZW.

5.1 Financiën

In dit jaarverslag worden kort de uitgaven en ontvangsten weergegeven. Meer informatie over bijvoorbeeld opgelegde boetes is terug te vinden in de hoofdstukken 2, 3 en 4. Daarnaast is overige financiële informatie van de Inspectie SZW opgenomen in het Jaarverslag 2013 van het Ministerie van SZW. Dit jaarverslag is gelijktijdig uitgebracht.

5.1.1 *Uitgaven in 2012 en 2013*

In 2013 heeft de Inspectie SZW in totaal €95,6 miljoen euro uitgegeven, waarvan €89 miljoen aan personele uitgaven en €6,6 miljoen aan materiële uitgaven. In de onderstaande tabel zijn de uitgaven per directie uitgesplitst.

Tabel 5.1 *Gerealiseerde uitgaven (bedragen x € miljoen)*

Directie	2012	2013
Arbeidsomstandigheden	24,8	24,4
Arbeidsmarktfraude	16,3	16,8
Major Hazard Control	4,0	4,2
Opsporing	16,7	16,3
Werk en Inkomen (*)	8,2	7,4
Analyse, Programmering en Signalering	11,2	11,5
Inspectieondersteuning & Informatiehuishouding	16,1	15,0
Totaal	97,3	95,6

(*) Werk en Inkomen is een baten-/lastendienst. Daarom gaat het hier om gerealiseerde kosten in plaats van uitgaven. Vanaf 2012 zijn de kosten gecorrigeerd voor dat deel van de voormalige Inspectie Werk en Inkomen, dat naar de directies APS en I&I is overgeheveld. Dit is om dubbele verantwoording te voorkomen (in 2013 respectievelijk € 1,4 en € 0,5 miljoen). Met ingang van 2014 is de directie Werk en Inkomen geen baten-/lastendienst meer.

5.1.2 *Ontvangsten*

De ontvangsten vloeien voort uit bestuurlijke boetes die de Inspectie in 2013 heeft opgelegd. In totaal gaat het in 2013 om € 30,4 miljoen.

5.2 Personeelsbeleid en -ontwikkeling

Flexibiliteit

Voor de Inspectie zijn een aantal thema's als aandachtspunten benoemd. Dit is gedaan in het verlengde van de HRM-speerpunten van 2013 die gelden voor geheel SZW. Het gaat om: flexibiliteit (in brede zin, dus inclusief mobiliteit en vitaliteit), leiderschap en managementontwikkeling.

Het thema flexibiliteit heeft in 2013 een belangrijke rol gespeeld. In de eerste plaats doordat er steeds vaker sprake is van projectmatige samenwerkingsverbanden die langer duren. Voorbeelden daar van zijn de projecten Aanpak Malafide Uitzendbureaus, Persoonsgebonden Budget, Sociaal Akkoord. Dit heeft gezorgd voor verschuivingen binnen directies en vraagt van medewerkers ook om flexibele inzetbaarheid. Daarnaast is het binnen de huidige arbeidsmarkt niet eenvoudig om van functie te veranderen. Daarom zijn er activiteiten ontwikkeld op het gebied van bijvoorbeeld functieruil en mobiliteitscarrouzels.

Werkdruk

Om goed met werkdruk om te kunnen gaan, is het belangrijk om te weten waar in het werk risico's en kansen liggen voor medewerkers. Zeker in tijden waarin organisatieveranderingen het nodige van medewerkers vragen en waarin wordt overgestapt op het Nieuwe Werken. Daarom is in het najaar van 2012 binnen het ministerie van SZW een Werkbelevingsonderzoek uitgevoerd.

Naast de SZW-brede uitvraag m.b.t. de werkbeleving is voor de Inspectie een aantal extra vragen in het onderzoek opgenomen m.b.t. thema's die relevant zijn in het kader van de verdere ontwikkeling van de Inspectie.

Aan de uitkomsten hiervan is binnen de Inspectie uitgebreid aandacht besteed. Zowel binnen de afzonderlijke directies als binnen het IG-team. Elke directie heeft naar aanleiding van de uitkomsten aandachtspunten vastgesteld. De gesprekken daarover zijn eind 2013 nog niet afgerond.

Ziekteverzuim

Aan het ziekteverzuim is in 2013 ook aandacht besteed, net als in 2012. Binnen de directies van de Inspectie zijn periodiek overleggen van het Sociaal Medisch Team (SMT). Deze zijn in het algemeen zowel regionaal als centraal per directie gevoerd. Een en ander is afhankelijk van de directie en eventuele regionale spreiding. De leidinggevende, bedrijfsarts, bedrijfsmaatschappelijk werker en HRM-adviseur nemen deel aan het SMT-overleg.

Er is maar weinig sprake van kortdurend frequent verzuim. Dit blijkt ook uit het verzuimpercentage van 4,8% (Verbaannorm: 4,1%), in vergelijking met de meldingsfrequentie van 0,9. Dit duidt op een langer durend verzuim. Uit analyse blijkt dat dit slechts in weinig situaties met werk te maken heeft. Een verlaging van het verzuim blijft echter een aandachtspunt. Daarom worden er trainingen voor leidinggevend en workshops voor medewerkers georganiseerd.

Formatie

In het kader van het programma Compacte Rijksdienst heeft het kabinet Rutte I een bezuinigingsdoelstelling geformuleerd. De bijdrage van de Inspectie SZW aan de financiële taakstelling van het Ministerie van SZW als gevolg van dat kabinetsbesluit is per 1 januari 2015 € 11,2 miljoen op het personeelsbudget. De taakstelling van de Inspectie voor de periode 2012-2015 bestaat uit 160 fte. Dit is opgesplitst in een deel dat resulteert uit de takenanalyse (86 fte), een deel dat samenhangt met algemene maatregelen (41 fte) en een generiek deel, de zogenaamde efficiencytaakstelling (33 fte). De uitkomsten van de 'versnelde risicoanalyse' uit begin 2011 en de oriëntatie op efficiencyverbetering in het primair proces leiden in 2015 tot een besparing van 160 fte. Eind 2013 bedroeg de formatie 1.111 fte.

Tabel 5.2 Formatieontwikkeling Inspectie SZW 2012-2015 (in fte)

	1 januari 2012	2012	2013	2014	2015	Eind 2015
Totaal	1.186 *)					1.033,35
Uitbreiding formatie per 2013 als gevolg van de WAHSS	19					
Overheveling eenheid Personeelsontwikkeling per 1 januari 2013 van I&I/SPOK naar Bedrijfsvoering/Academie	-/- 11,65					
Cumulatieve taakstelling**)		8,9	82,3	131,4	160,0	

*) Inclusief 7 fte op 1 mei 2012 overgekomen van de Auditdienst van SZW.

***) Er zijn mogelijkheden om het ritme van de taakstelling meer te laten aansluiten op het ritme van de natuurlijke uitstroom van 65-plussers.

Bezetting

Eind 2013 was de bezetting van de Inspectie 1.097 fte. Daarmee is voldaan aan de taakstelling voor dat jaar.

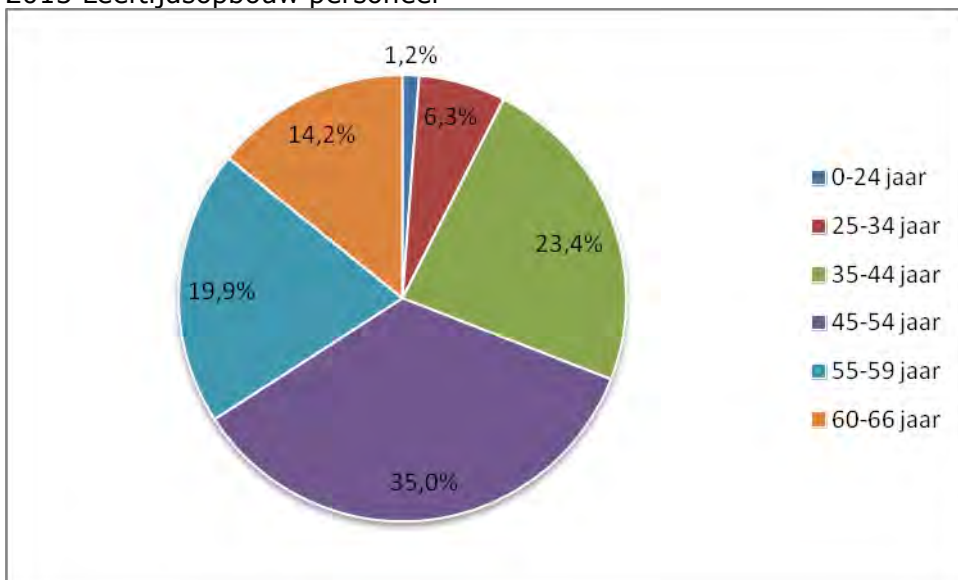
De inspecteur-generaal heeft uit een analyse naar de personele ontwikkeling geconcludeerd dat de Inspectie SZW tot 2016 zeer terughoudend moet zijn met het vervullen van vacatures. Wel zijn er extra medewerkers geworven op basis van extra financiering vanwege de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (WAHSS). Hetzelfde geldt voor de werving van tijdelijke medewerkers voor de teams die in opdracht van het Ministerie van VWS fraude bestrijden met persoonsgebonden budgetten.

De bezetting van de Inspectie zag er eind 2013 in vergelijking met eind 2012 als volgt uit:

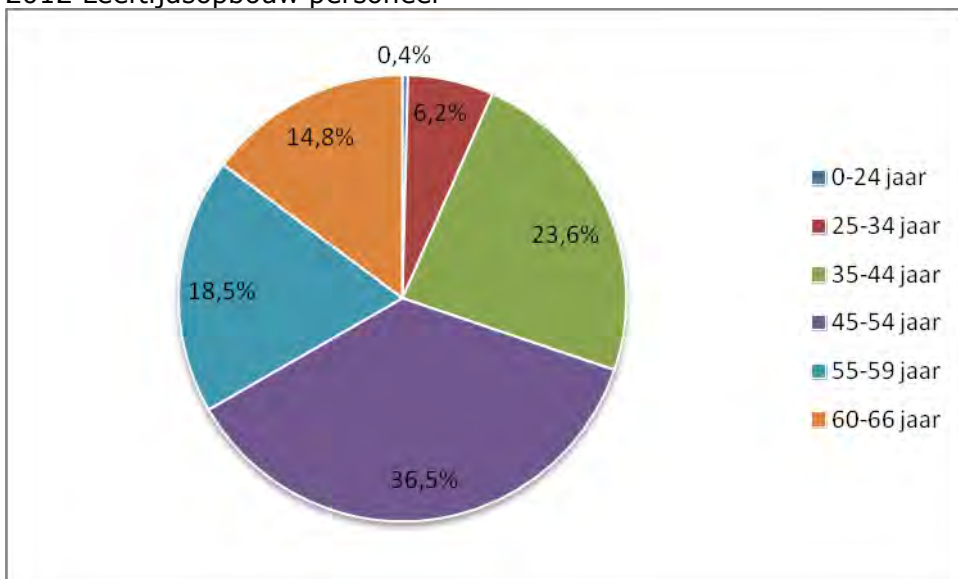
Tabel 5.3 Bezettingsoverzicht in fte aan het eind van	2012	2013
Inspecteurs, Rechercheurs en Onderzoekers		
- Arbo	221	224
- MHC	39	39
- AMF	187	176
- Opsporing	174	176
- Werk en Inkomen	<u>43</u>	<u>43</u>
Totaal	664	658
Aantal bij primair proces betrokken medewerkers (projectleiders, projectsecretarissen, analisten, medewerkers Expertisecentrum, medewerkers BDI)	198	205
Overige medewerkers (waaronder management, managementondersteuning, medewerkers planning & control, ICT, beleidsondersteuning en communicatie)	<u>252</u>	<u>234</u>
Totaal generaal	1.114 =====	1.097 =====

Onderstaande grafieken geven een beeld van de leeftijdsopbouw van de medewerkers eind 2013 afgezet tegen 2012. Een groot deel (circa 70%) van het personeelsbestand is 45 jaar of ouder wat noodzaakt tot strategisch personeelsbeleid.

2013 Leeftijdsopbouw personeel

2012 Leeftijdsopbouw personeel

5.3 Organisatie

In 2012 is de Inspectie SZW opgericht. Na twee jaar was het tijd om te kijken waar we staan met de nieuwe organisatie. De conclusie is dat de Inspectie op de goede weg is. Onze partners beoordelen de inspectievorming als geslaagd. De professionaliteit, kennis en kunde, het risicogericht toezicht en de samenwerkingsbereidheid van de Inspectie SZW worden gewaardeerd. De inrichting van de organisatie draagt bij aan het behalen van de ambities. De functies van het toezicht, inspecteren, onderzoeken en opsporen zijn binnen de nieuwe organisatie toekomstbestendig belegd. Er is nog

wel een aantal verbeterpunten. De Inspectie gaat in 2014 dan ook met deze inzichten aan de slag. In paragraaf 1.4 is reeds ingegaan op deze ontwikkelingen.

5.4 Informatievoorziening

In 2013 heeft de Inspectie een informatiestrategie vastgesteld. Het doel is de stabiliteit en continuïteit van de bestaande systemen te waarborgen. Het inspectiesysteem I-net, het boetesysteem ISBB en het rechersysteem SUMMIT zijn via periodieke releases geleidelijk verder ontwikkeld. De systemen zijn aangepast aan nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en er zijn nieuwe functionaliteiten toegevoegd. Daarnaast zijn systemen aangepast vanwege nieuwe regels over privacy-bescherming en informatiebeveiliging (Wet Politiegegevens, Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst).

Naast deze beheerswerkzaamheden is gewerkt aan nieuwe ontwikkelingen op het terrein van risicogericht handhaven (risicoanalyse), tijd- en plaatsonafhankelijk werken en elektronische dienstverlening. Er is een informatieanalyse-omgeving gekomen om met risicoanalyses gericht en daarmee effectief handhavingcapaciteit in te zetten. De inspecteurs en rechercheurs zijn uitgerust met moderne apparatuur wat het werken op locatie nog makkelijker maakt. Ook is het webportaal verder ontwikkeld. Daardoor kunnen bedrijven en werknemers maximaal eigen verantwoordelijkheid nemen bij de naleving van SZW-regelgeving en kunnen ze makkelijker meldingen doen.

Er loopt een traject om de ICT-dienstverlening voor de opsporingsprocessen onder te brengen bij de ICT-uitvoeringsorganisatie DICTU van het ministerie van Economische Zaken. Daarmee wordt de ICT-dienstverlening geoptimaliseerd. Het traject past binnen de rijksbrede informatiestrategie.

Bijlage 1 Producten 2013 Inspectie SZW

In het overzicht hieronder staan de producten, die de Inspectie SZW in 2013 heeft uitgebracht.

Producten	Onderwerp	Datum gereed
Nieuwe Programma's en Projecten		
<i>Sectoraanpakken</i>		
	Diverse sectoraanpakken: 'Wat en hoe' van het toezicht in een sector voor de komende periode	Gespreid over het jaar
	Verkorte sectoraanpak Metaal	Maart 2013
<i>Aanpak Brzo</i>	Tankopslag	Augustus 2013
Bestuurlijke en strafrechtelijke andhavinginterventies		
<i>Bestuurlijke handhaving-interventies n.a.v. inspectie</i>		
	- Arbeidsomstandigheden (stimulering, waarschuwing, eis, stillegging, boeterapport, last onder dwangsom, proces-verbaal): 66,1% bij de actieve inspecties	Gespreid over het jaar
	- Major Hazard Control (hercontrole en afhandeling, waarschuwing, eis, stillegging, proces-verbaal): 38% bij de actieve inspecties	Gespreid over het jaar
	- Arbeidsmarktfraude (waarschuwing, boeterapport, proces-verbaal): 24%	Gespreid over het jaar
<i>Stafrechtelijke handhaving-interventies</i>		
	67 opsporingsonderzoeken 181 verdachten Vastgesteld strafrechtelijk nadeel € 34,5 miljoen	Gespreid over het jaar
Reactieve handhaving		
<i>Ongevalrapporten</i>	1.096 boeterapporten inzake Arbo-ongevallen	Gespreid over het jaar
<i>Klachten- en signalenrapporten</i>	43 boeterapporten inzake Arbo Klachten en Signalen	Gespreid over het jaar
<i>Reactieve Boeterapporten Wav/WML/Waadi</i>	77 boeterapporten n.a.v. meldingen Wav/WML/Waadi	Gespreid over het jaar
<i>Overige reactieve producten Arbo</i>	8 Arbo-boeterapporten overig reactief	Gespreid over het jaar

Rapportages		
<i>Sectorrapportages</i>		
	ACFKR	April 2013
	Asbest 2013	Juli 2013
	Zorg en Welzijn	Juli 2013
<i>Themarapportages</i>		
	Certificeren arbozorg, meer dan papier	Juni 2013
	'Weten waar asbest zit'	Juni 2013
	Naar een strengere aanpak (Over het toepassen van sancties SC-530)	December 2013
	Vervolgonderzoek "Keuren van liften door cki's"	December 2013
<i>Projectverslagen*</i>	4 rapportages	Mei-juli 2013
<i>Factsheets*</i>	38 rapportages	Gespreid over het jaar
<i>Programmarapportages Werk en Inkomen (en Nota's van Bevindingen)</i>		
	De invloed van ontheffingen op de arbeidsparticipatie van WWB'ers	30 mei 2013
	Regierol gemeenten bij regionaal arbeidsmarktbeleid	30 mei 2013
	Over signaal sanctie en incasso	05 juni 2013
	Van schoolgaand kind tot actief jongere actief op weg naar werk	04 september 2013
	Perspectief voor oudere werklozen	20 september 2013
	De burger bediend in 2013	18 oktober 2013
	Nota's van bevindingen*	18x (waarvan 6 behorend bij Programmarapportages, die in 2014 uitkomen)
<i>Organisatiegericht onderzoek Werk en Inkomen</i>		
	Rapportage verantwoordingsgericht onderzoek gemeenten 2012	Januari 2013
	5 Rapportages verantwoordingsgericht onderzoek 2012 ZBO's	Mei 2013
	Rapport SVB Tien	8 juli 2013
<i>Verkennde Studies Werk en Inkomen</i>		
	Verordeningplicht gemeenten maatschappelijke participatie kinderen	09 augustus 2013
	Tegenprestatie WWB Voor wat, hoort wat	24 september 2013

Brochures, flyers en dergelijke		
<i>Brochures</i>		
	Aanrijdgevaar op haven terrein – Gerichte inspecties in uw branche	Januari 2013
	Sportduik instructie en de regels – ‘veilig om te weten’	Maart 2013
	Arbeidsrisico’s in de scheepsbouw en –reparatie	Maart 2013
	Trillingen in de bouw – Samen gezondheidsklachten voorkomen	Mei 2013
<i>Flyers</i>		
	Flyer Voorkomen van agressie en geweld (PSA Jeugdzorg)	December 2013
	Flyer Werkdruk aanpakken (PSA Jeugdzorg)	
<i>en dergelijke</i>		
	<i>Toolboxkoffer ‘Gezond uit de grond’</i>	Februari 2013
	<i>Voorlichtingsfilm ‘JOOST – de risico’s van asbest voor werknemers’</i>	November 2013
	<i>Voorlichtingsfilm ‘De gevaren van kwartsstof’</i>	November 2013
	<i>USB stick met filmpjes en digitale flyers PSA Zorg</i>	December 2013 Verspreiding 2014
	<i>Brief TK van minister van SZW over Hoofdlijnen PSA</i>	20 december 2013
Signalen		
	Signalement ‘Arbozorg in Nederland’	Juli 2013
	Signalement ‘Bestuurskrachten gemeenten’	November 2013
Monitorrapporten		
	Arbobalans	Mei 2013
	‘Arbo in bedrijf 2011’	2e kwartaal 2013
	‘Arbo in bedrijf 2012’	4e kwartaal 2013
Analyserapportages		
	Tussenrapportage effectmeting AMU Voortgangsrapportage 2e Kamer	September 2013
	Rapport ‘Bereik en werking zelf-inspectietools’	3e kwartaal 2013

Activiteiten op verzoek van derden		
	17 Toezichtbaarheidstoetsen en 9 Handhaving- en Uitvoeringstoetsen	Gespreid over het jaar
	Meerjarig Aanvullende Uitkering <ul style="list-style-type: none"> • 17 Voortgangsrapportages • 22 rapportages op een aanvraag 	2 ^e halfjaar 2013
	Incidentele Aanvullende Uitkering: <ul style="list-style-type: none"> • 92 rechtmatigheidsoordelen per individuele gemeente (voor gemeenten < 40.000 inwoners) • 8 rapportages over beleid, uitvoering en handelen van de gemeente (voor gemeenten > 40.000 inwoners) 	2 ^e halfjaar 2013
Overkoepelende rapportages		
	9 PGB-onderzoeken	Gespreid over het jaar
	Jaarverslag 2012	Mei 2013
	Jaarplan 2014	September 2013

*zie bijlage 2 voor een specificatie hiervan.

Bijlage 2 Specificatie Factsheets, Projectverslagen en Nota's van bevindingen 2013

In bijlage 1 staan een aantal Factsheets (38), Projectverslagen (4) en Nota's van Bevindingen (18). Hieronder zijn die nader gespecificeerd.

38 Factsheets		
1	Flexibele & gezonde arbeidstijden	Februari 2013
2	Arbeidsomstandigheden en certificering 2012	Februari 2013
3	Checken brandveiligheid & oefenen bedrijfs-hulpverlening	Februari 2013
4	Agressie en geweld in de horeca, in tank-stations en bij verkeersregelaars	Februari 2013
5	Arbo-inspecties in de sociale werkvoorziening	Maart 2013
6	Veilig en gezond werken in de afvalrecycling	April 2013
7	Stralingsbronnen in MBO- en HBO-opleidingen	April 2013
8	Fysieke belasting in de bouw 2012	Juni 2013
9	Veilig werken met ladders, trappen en steigers op binnenstedelijke bouwlocaties	Juni 2013
10	Metaalproductenindustrie 2011	Juni 2013
11	Inspectieproject Studenten 2012	Juni 2013
12	Inspectieproject Schoonmaak 2012	Juni 2013
13	Inspectieproject Autobedrijven 2012	Juli 2013
14	Inspectieproject Evenementen 2012	Juli 2013
15	Inspectieproject Zorginstellingen 2012	Juli 2013
16	Veilig en gezond werken in de glastuinbouw	Juli 2013
17	Veilig en gezond werken, ook bij buitendiensten van overheden	Juli 2013
18	Medische radiologie buiten ziekenhuizen	Juli 2013
19	Gezond en veilig slopen van gebouwen	Juli 2013
20	Toezicht op nucleaire installaties	Juli 2013
21	Leveranciers van radioactieve bronnen	Juli 2013

22	Kwaliteitscontrole met röntgentoestellen	Juli 2013
23	Gezond & Veilig werken in kleinschalige zorgvoorzieningen	Juli 2013
24	Inspectieproject najaarsactie 2012	Augustus 2013
25	Hollen en stilstaan bij werkdruk	Augustus 2013
26	Vakantiewerk en bijbanen in de horeca 2012	Augustus 2013
27	Mobiliteitsbranche	September 2013
28	Agressie en Geweld in de publieke sector	September 2013
29	Toezicht op veilige arbeidsmiddelen	September 2013
30	Veilig hijsen op de bouwplaats	September 2013
31	Handhaving bij opdrachtgevers van GWW projecten	September 2013
32	Aanpak niet-nalevers	September 2013
33	Arbo-inspecties in de sociale werkvoorziening 2012	November 2013
34	Veilig werken met ladders, trappen en steigers op binnenstedelijke bouwlocaties	November 2013
35	Inspectieproject Land- en Tuinbouw 2012	November 2013
36	Betonmortelindustrie	November 2013
37	Betonproductenindustrie	November 2013
38	Verontreinigde grond Bouw 2012-2013	December 2013
4 <i>projectverslagen</i>		
1	Projectverslag inspectieproject bouw 2012	Mei 2013
2	Projectverslag inspectieproject Horeca 2012	Juni 2013
3	Projectverslag inspectieproject Detailhandel 2012	Juli 2013
4	Projectverslag interventieteams schoonmaak	Juli 2013
18 Nota's van <i>Bevindingen W&I</i>		
	<i>Programmarapportage Sollicitatie en arbeidsplicht WWB</i>	
1	Ontheffingen sollicitatie- en arbeidsplicht	Mei 2013
	<i>Programmarapportage Regierol gemeenten bij de ontwikkeling van de regionale arbeidsmarkt</i>	
2	Stand van zaken inrichting regierol	Mei 2013

3	Oorzakenanalyse	Mei 2013
	<i>Programmarapportage Aanscherping fraudebeleid in de uitvoering</i>	
4	Lik op stuk beleid	Juni 2013
5	Onderzoek terugvordering en incasso	Juni 2013
6	Resultaten bestuurlijke boeten i.v.m. verhogen aangiftegrens	Juni 2013
	<i>Programmarapportage De burger en de werkgever bediend in 2013</i>	
7	Veilig gebruik Suwinet	Augustus 2013
8	Metastudie informatieprocessen	September 2013
	<i>Programmarapportage Actief op weg naar werk</i>	
9	Vervolgonderzoek jongerenmaatregel WWB	September 2013
	<i>Programmarapportage Dienstverlening en samenwerking oudere werkzoekenden gemeenten</i>	
10	Retrospectief onderzoek gemeenten	September 2013
11	Literatuurstudie gemeenten	September 2013
12	Beleidsanalyse gemeenten	September 2013
	<i>Programmarapportage Caseloadmanagement 'Ken uw klant', wordt in april 2014 uitgebracht</i>	
13	Caseloadbeheer UWV	December 2013
14	Caseloadbeheer gemeenten	December 2013
15	Kwantitatief onderzoek caseloadbeheer	December 2013
	<i>Programmarapportage Handhaving in de dienstverlening, is in februari 2014 uitgebracht</i>	
16	Invulling voorkomen fraude en dienstverlening	December 2013
	<i>Programmarapportage Afspraken en resultaten regionaal arbeidsmarktbeleid, is in februari 2014 uitgebracht</i>	
17	Werkvloeronderzoek	December 2013
18	Landelijk beeld afspraken regionaal arbeidsmarktbeleid	December 2013

Bijlage 3 Lijst van afkortingen

AIO	Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen
AMF	Directie Arbeidsmarktfraude
AMU	Aanpak malafide uitzendbureaus
APS	Directie Analyse, Programmering en Signalering
Arbo	Directie Arbeidsomstandigheden
ARIE	Aanvullende risico-inventarisatie & - evaluatie
AT	Agentschap Telecom
ATEX	Atmosphères Explosives (EU-wetgeving inzake explosieve stoffen)
ATW	Arbeidstijdenwet
BDI	Afdeling Boete, Dwangsom en Inning
BOD	Bijzondere opsporingsdienst
BKWI	Bureau Keteninformatisering Werk & Inkomen
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
Cki	Certificerende en keurende instelling
CIE	Criminele Inlichtingeneenheid
EER	Europese Economische Ruimte
EU	Europese Unie
I&I	Directie Informatiehuishouding en Inspectieondersteuning
IGZ	Inspectie voor de Gezondheidszorg
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOW	Wet Inkomensvoorziening voor oudere werklozen
IT	Interventieteam
KEW	Kernenergiewet
LAT-Brzo	Landelijk Regieteam Besluit risico zware ongevallen
MHC	Directie Major Hazard Control
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
OBR	Overbruggingsuitkering AOW
OHSAS	Occupational Health and Safety Assesment Series
OM	Openbaar Ministerie
Pgb	Persoonsgebonden budget
RI&E	Risico-inventarisatie & -evaluatie
REACH	Registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen
RvA	Raad voor Accreditatie
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SLIC	Senior Labour Inspectors Committee
SNA	Stichting Normering Arbeid
SNCU	Stichting Naleving Cao voor Uitzendkrachten
SodM	Staatstoezicht op de Mijnen
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
SUWI	Structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
TOG	Tegemoetkoming ouders van thuiswonende gehandicapte kinderen
TW	Toeslagenwet
UWV	Uitvoeringsinstelling Werknemersverzekeringen
V&J	Ministerie van Veiligheid en Justitie
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Waadi	Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs
WAHSS	Wet aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW-wetgeving

WALVIS	Wet administratieve lastenverlichting in sociale verzekeringen
Wav	Wet arbeid vreemdelingen
WAZO	Wet arbeid en zorg
WEU	Wet eenmalige gegevensuitvraag werk en inkomen
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WGA	Regeling Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
WIJ	Wet investeren in jongeren
WML	Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag
WOPT	Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens
WW	Werkloosheidswet
Wwnv	Wet werken naar vermogen
WWB	Wet Werk en Bijstand
ZW	Ziektewet
Zzp' er	Zelfstandige zonder personeel

De Inspectie SZW maakt deel uit van het
ministerie van
Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Inspectie SZW

Postbus 820 | 3500 AV Utrecht
Telefoon 0800 5151 (gratis)
www.inspectieszw.nl.

Mei 2014

vijfkeerblauw.nl | sss-624565